

Ekonomické dopady zrušení základních škol praktických v mikroregionu Lipensko

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Mgr. Ing. Pavlína Balcarová, Ph.D.

Peterková Iva

Brno 2017

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní Mgr. Ing. Pavlíně Balcarové, Ph.D. za odborné vedení, vstřícnost, cenné rady a připomínky při zpracování této práce. Chtěla bych dále poděkovat i celé své rodině a blízkým za ohromnou trpělivost a veškerou podporu během celého mého studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Ekonomické dopady zrušení základních škol praktických v mikroregionu Lipensko** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmetná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 2. ledna 2017

Abstract

Peterková, I. The economical impact of cancelling the practical primary schools in the micro-area Lipensko. Bachelor thesis. Brno: Mendel University, 2017.

This bachelor thesis deals with economical impact after cancelling practical primary school, specifically in the micro-area Lipensko which is also the main aim. At the beginning of this thesis there are defined various important concepts about education and funding of education in the Czech Republic. In the next part of the thesis there are described all public primary schools in the micro-area and then there is performed an analysis of the costs and expenditure on some of them. In the end of the thesis there are identified new potential costs and expenditure associated with inclusions and an evaluation of the potential economic impact.

Keywords

Education, primary school, inclusion, costs and expenditure.

Abstrakt

Peterková, I. Ekonomické dopady zrušení základních škol praktických v mikroregionu Lipensko. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2017.

Bakalářská práce se zabývá ekonomickými dopady po zrušení základních škol praktických, a to konkrétně v mikroregionu Lipensko, což je i jejím hlavním cílem. V úvodu této práce jsou definovány jednotlivé důležité pojmy spojené se vzděláním a financováním vzdělání v České republice. Následně v další části práce jsou popsány všechny veřejné základní školy mikroregionu a je provedena analýza nákladů a výnosů na některých z nich. Závěrem jsou zjištěny nové potenciální náklady i výnosy spojené s inkluzí a je provedeno vyhodnocení možných ekonomických dopadů.

Klíčová slova

Vzdělání, základní škola, inkluze, náklady a výnosy.

Obsah

1	Úvod a cíl práce	11
1.1	Úvod.....	11
1.2	Cíl práce.....	12
2	Literární rešerše	13
2.1	Školství v České republice.....	13
2.1.1	Veřejné školství.....	13
2.1.2	Vzdělání v ČR	15
2.1.3	Vzdělávání osob se speciálními potřebami.....	17
2.1.4	Rozdíly mezi typy základních škol	18
2.2	Financování vzdělání v České republice.....	19
2.2.1	Veřejné finance.....	19
2.2.2	Financování regionálního školství.....	22
2.2.3	Hlavní nedostatky stávajícího systému financování RgŠ.....	23
3	Metodika	24
4	Vlastní práce	27
4.1	Informace o Základních školách v mikroregionu Lipensko.....	27
4.2	Analýza nákladů a výnosů.....	32
4.3	Nové náklady a výnosy.....	38
4.3.1	Náklady	38
4.3.2	Výnosy	40
4.4	Změny v nákladech a výnosech na vybraných ZŠ.....	44
4.4.1	Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou.....	44
4.4.2	Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou	46
4.5	Vyhodnocení.....	48
4.5.1	Obecné vyhodnocení.....	48
4.5.2	Vyhodnocení pro vybrané základní školy v Lipníku nad Bečvou.....	48
5	Závěr	51

6	Zdroje	52
7	Seznam použitých zkratk	55
8	Seznam obrázků	56
9	Seznam tabulek	57
A	Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou – náklady a výnosy podrobně	60
B	Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou – náklady a výnosy podrobně	63
C	Krajský normativ NIV v Olomouckém kraji pro 1. a 2. stupni ZŠ – zdravotně postižení	66

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Vzdělávací politika vždy byla a nejpravděpodobněji i vždy bude důležitou součástí správně fungujícího vyspělého státu. V České republice je nastavena povinná školní docházka již od dob Marie Terezie, která si velmi uvědomovala důležitost vzdělání, i proto si každý občan našeho státu projde minimálně základní školou po dobu devíti let. Základní vzdělání je tedy nedílnou součástí každého z nás a bez jeho absolvování nemůžeme postupovat do následujících studijních programů vzdělávacího systému, jako je například střední škola, konzervatoř nebo vysoká škola.

Výuka dětí na základních školách je v první řadě zaměřena na znalost českého jazyka, s čímž souvisí čtení a psaní. Nedílnou součástí je také výuka matematiky nebo nejrůznějších výchov, mezi něž patří výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova. Dále se děti učí o světě kolem nás nebo základy informatiky. Dokonce na některých základních školách se děti již v nižších ročnících učí cizím jazykům. S postupem do vyšších ročníků roste i obtížnost výuky a přibývá množství látky a předmětů, které se děti musejí naučit. Nejen z tohoto důvodu může následně nastat situace, kdy někteří žáci nezvládají běžnou výuku na základních školách a potřebují proto jiný přístup, mnohem více času na pochopení učiva a vyšší pozornost pedagogů. Pro tyto případy jsou v České republice již řadu let vybudovány speciální základní školy, které se zaměřují právě na vzdělávání osob se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům, kteří navštěvují tyto základní školy, věnují pedagogové mnohem více času, než by měli na běžných základních školách. Přistupují ke každému z nich individuálně, trpělivě a s přihlédnutím na konkrétní potřeby jednotlivého žáka. Nejen proto jsou žáci, jež přešli na tento typ základní školy klidnější, mnohem spokojenější, názorná výuka a praktická výuka je jim bližší.

Již mnohokrát se ale řešila otázka inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, což by znamenalo jejich zařazení do běžných základních škol mezi ostatní žáky. Zrušení základních škol vzdělávajících žáky se speciálními vzdělávacími potřebami by znamenalo obrovský zásah do vzdělávací politiky v České republice, a to by s sebou neslo mnoho zásadních komplikací a překážek, které by se musely vyřešit.

Přestože po pedagogické stránce je toto téma také velmi zajímavé, tak se tato práce bude zabývat tím, co by případná inkluze znamenala pro mikroregion Lipensko především po ekonomické stránce. Budou zjištěny v současné době nejpravděpodobnější ekonomické dopady v podobě nákladů a výnosů, se kterými by se jednotlivé běžné základní školy musely potýkat. Závěrem musíme podotknout, že tento problém by se zjevně prolínal interdisciplinárně a postihl by nejen ekonomické a pedagogické odvětví, ale například i sociální sféru. V této bakalářské práci je pro nás je zásadní zhodnotit právě dopady ekonomické, a to na rozpočty vybraných základních škol.

1.2 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je vyhodnocení možných ekonomických dopadů na rozpočty běžných základních škol po zrušení základních škol, které vzdělávají žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to konkrétně v mikroregionu Lipensko.

V první polovině práce se seznámíme s důležitými definicemi, se kterými se budeme setkávat v průběhu celé práce a lépe tak pochopíme veškeré souvislosti spojené s tématem. Druhá polovina pak bude zaměřena přímo na mikroregion Lipensko a základní školy do něj náležící. Dílčím cílem této části práce bude popis všech veřejných základních škol tohoto mikroregionu, analýza rozpočtů vybraných škol a velmi zásadním krokem pro nás bude zjištění nových potenciálních nákladů a výnosů, které by na běžných základních školách po případném zrušení základních škol praktických vznikly. Následně se budeme věnovat konkrétně přibližnému vyčíslení dopadů těchto nákladů i výnosů na vybrané základní školy. Závěrem celé bakalářské práce se pokusíme o vyhodnocení této problematiky spojené s inkluzí a zjistíme, zda by nastala situace po případném zrealizování zrušení základních škol praktických měla na základní školy po ekonomické stránce pozitivní, případně negativní dopad.

2 Literární rešerše

V následující kapitole si přiblížíme důležité pojmy, které nás budou provázet celou bakalářskou prací a lépe tak pochopíme danou problematiku spojenou s možnou inkluzí.

2.1 Školství v České republice

Zaměříme se v první řadě na obecnější definice týkající se veřejného školství a následně vzdělání jako takového. Důležité pro nás bude i objasnit si právě speciální vzdělávání na základních školách a zjistit jaké typy škol vzdělávajících žáky se speciálními vzdělávacími potřebami můžeme v České republice nalézt. Závěrem této kapitoly popíšeme hlavní rozdíly mezi základními školami.

2.1.1 Veřejné školství

Základní veřejné školství patří do veřejného sektoru a jeho koncepce je součástí vzdělávacích politik všech států. Jelikož ekonomika hospodářsky vyspělých zemí je tvořena tzv. smíšenou ekonomikou, která se skládá z privátního sektoru, jež je financován z prostředků soukromých subjektů a právě z veřejného sektoru, získávajícího finance z veřejných rozpočtů, je tedy veřejné školství nedílnou součástí každé takové země. I když ve většině vyspělých států převažuje a vždy bude převažovat sektor privátní, neobejdou se tyto státy bez sektoru veřejného (Pilný, 2007).

Pro rychlejší proniknutí do sféry smíšené ekonomiky a zařazení školství do správného sektoru nám napomůže rozdělení podle Pekové (2011) na statky podle rozhodování o výrobě a možnosti jejich spotřeby na statek:

1. Čistý veřejný

Nepřímou veřejnou volbou se v rámci určitého společenství rozhoduje o výrobě a spotřebě těchto statků. Tyto statky se spotřebovávají kolektivně. Nelze zcela určit, kdo má jaký podíl na jeho spotřebě v daném společenství. Veřejný statek tudíž nelze ani ocenit (Peková, 2011).

Veřejné statky jsou financovány z veřejných financí a slouží úplně každému, aniž by se bral ohled na to, jak moc daný subjekt do systému přispěl (Pospíšil, 2013). Tato situace občas přináší zvýhodňování určité skupiny obyvatel a je spojena s nespravedlností rozdělování spotřeby veřejných statků (Peková, 2011). Důležitý podíl veřejných financí v České republice se investuje například právě do povinného základního vzdělání (Halásek, 2007).

2. Čistý soukromý

O výrobě, spotřebě i alokaci finančních prostředků na čistý soukromý statek rozhodují přímo soukromé subjekty, mezi něž řadíme producenty a spotřebitele. Tato rozhodnutí provádějí individuálně dle svých potřeb, priorit a financí. Výrobci jsou zaměřeni hlavně na dosažení zisku, zato spotřebitelé chtějí maximální užitek za nízkou cenu (Peková, 2011).

3. Smíšený kolektivní

Spotřebu těchto statků lze rozdělit mezi jednotlivce, takže dokážeme přesně určit podíl subjektu na spotřebě daného statku. Může se také stanovit uživatelský poplatek za statek, a tím lehce vyloučit ze spotřeby ty jednotlivce, kteří tento poplatek nezaplatí (Peková, 2011).

Halásek (2007) uvádí, že na smíšené statky se získávají finance z veřejných rozpočtů, ačkoliv pokaždé v odlišné výši.

Různí autoři ale veřejný sektor člení odlišně a také školství zařazují rozdílně mezi statky. Například Francová (2004) popisuje vzdělání jako jeden z nejvýznamnějších smíšených statků, protože tyto statky spojují vlastnosti jak soukromých, tak veřejných statků a jejich hlavním cílem není právě zisk. Svoboda (1999) stejně jako Francová zařazuje vzdělání mezi nejdůležitější smíšené veřejné statky. Mezi hlavní důvody tohoto zařazení uvádí základní lidské právo na vzdělání v každé civilizované zemi. Dále mimo individuálních soukromých užitků přináší vzdělání také mnoho veřejných užitků, a to například v ekonomické, sociální, kulturní, duchovní nebo i morální sféře. Užitek má tedy jedinec a současně i ostatní, kteří mohou žít ve „vzdělanější společnosti“. Většinou platí, že míra soukromých užitků stoupá s rostoucím stupněm vzdělání, ale u míry společenského užitku je to opačné. Pilný (2007) zase řadí školství mezi veřejné statky, jakož jsou zboží a služby, které vytváří veřejný sektor a přispívá tak ke vzdělávání lidského potenciálu. Podle něj také platí, že veřejný sektor doplňuje takřka všechny odvětví národního hospodářství daného státu.

Aby mohlo být vzdělání čistým veřejným statkem, muselo by podle Pospíšila (2013) splňovat všechny tyto tři základní charakteristiky:

1. Nedělitelnost spotřeby

Veřejný statek má stále stejnou úroveň kvality pro každého spotřebitele. Tato úroveň není závislá na velikosti spotřeby statku. Nelze tedy určit, zda jedinec tento statek spotřeboval více než druhý, protože jeho spotřeba nelze rozdělit.

2. Nevylučitelnost ze spotřeby

Nevylučitelnost veřejného statku znamená, že nelze vyloučit žádného jedince z jeho spotřeby. Pokud jedinec statek spotřebovává, neznamená to, že by tím vyloučil dalšího jedince z další spotřeby tohoto statku. Všichni mají stejnou možnost veřejný statek využívat, proto nevylučitelnost ze spotřeby vede k nerivalitnímu vztahu spotřebitelů.

3. Nulové mezní náklady na dalšího spotřebitele

Jelikož nelze kvantifikovat podíl jedince na celkové spotřebě a neexistuje tržní cena veřejných statků, pak mají nulové mezní náklady na každý další subjekt.

Pavlásek (2001) považuje školství a jeho úroveň za velmi vlivné na ekonomický, sociální a kulturní vývoj kterékoli země. Stát by proto neměl brát stav a úroveň jednotlivých typů škol na lehkou váhu, naopak by jim měl věnovat značnou pozornost a soustředit se na správný rozvoj tohoto odvětví.

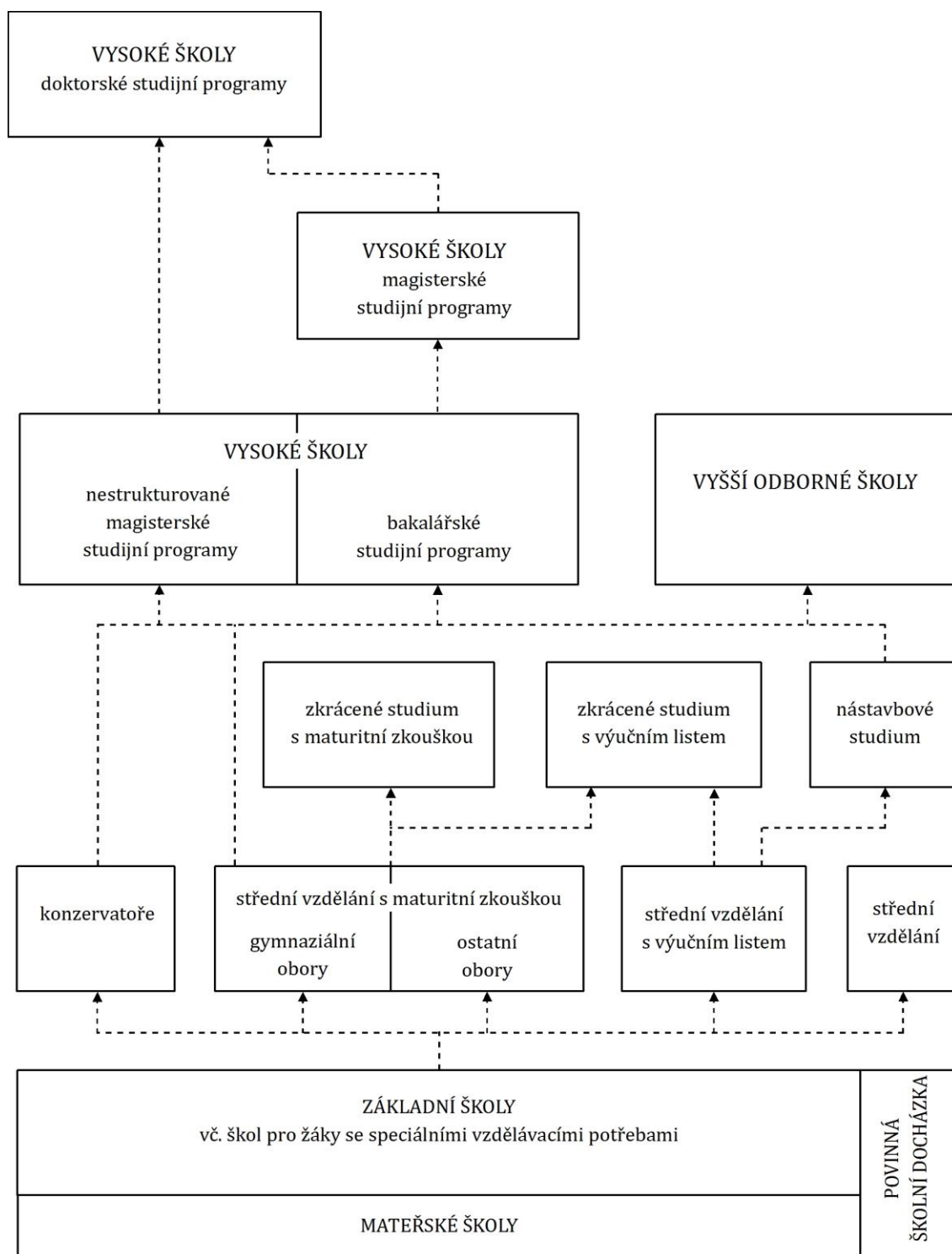
2.1.2 Vzdělání v ČR

Vzdělání je důležitou součástí každé vyspělé země a Česká republika není výjimkou, proto se v usnesení č. 2/1993 Sb., představenstva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod uvádí, že v České republice má právo na bezplatné vzdělání ve státních základních školách každý, přičemž je dokonce stanovena povinná školní docházka, a to podle § 36 zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání po dobu devíti školních let. Povinná školní docházka je určena pro všechny státní občany České republiky nebo pro občany jiného členského státu EU (Evropská unie), kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dní. Dále platí i pro jiné cizince, kteří jsou v ČR oprávněni pobývat trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů a nakonec pro účastníky v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Vzdělání lze dále chápat jako pozitivní externalitu, ze které má prospěch každý. Tyto externality jsou výsledkem určité činnosti jedné osoby, z níž plyne užitek nebo újma pro další nezúčastněné jedince (Halásek, 2007). Mohou být tedy pozitivním nebo negativním druhem tržního selhání (Petrůj, 2013). Stiglitz (2000) se rovněž věnuje myšlence pozitivních externalit vzdělání a popisuje společnost, kde všichni umí číst jako lépe fungující, nežli společnost negramotných občanů.

Nás v této práci nejvíce zajímá právě základní vzdělání, které jak můžeme vidět na obrázku č. 1 je stěžejním pro každé následující studium. Na tomto obrázku je totiž znázorněné schéma vzdělávacího systému v ČR od MŠ (mateřská škola) po vysokoškolské doktorské studijní programy. My se ale dále zaměříme přímo na základní školy, které se podle § 46 zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání rozdělují na první a druhý stupeň. První stupeň zahrnuje školní docházku od prvního do pátého ročníku, poté následuje druhý stupeň od šestého do devátého ročníku, což znamená, že základní vzdělání tvoří 9 ročníků. Ne každá základní škola ale musí obsahovat oba stupně základního vzdělání.

Vzdělávací program na základních školách v České republice má dlouholetou tradici. Cílem těchto programů je poskytnout žákům kvalitní a všestranné základní vzdělání pro budoucí kvalifikaci a život (Horká, 2014).

Obr. 1 Schéma vzdělávacího systému v České republice
 Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016

2.1.3 Vzdelávání osob se speciálními potřebami

Lazarová, Hloušková, Trnková, Pol a Lukas (2015) podotýkají, že právo na vzdělání nelze nikomu odeprít, proto by mělo být vzdělávání osob s postižením integrální součástí vzdělávacího systému a mělo by být na všech úrovních v rámci tzv. hlavního proudu. Je ale nutné, aby bylo doprovázeno podpůrnými službami, které jsou vnímány jako podmínky k vytváření rovných příležitostí pro vzdělávání osob se speciálními vzdělávacími potřebami. Přestože autoři úplně nezpochybňují samostatnou existenci speciálního vzdělávání, tak uvádějí, že státy by se měly snažit o postupné úplné zařazení speciálního vzdělávání do hlavního vzdělávacího proudu.

V § 2 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných napsané MŠMT (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) na základě školského zákona č. 561/2004 Sb., zákonu o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání je uvedeno, že speciální vzdělání je umožněno všem žákům, u kterých byla vyzorována potřeba speciálních vzdělávacích potřeb, a to buďto pedagogem nebo psychologickým vyšetřením. Rozsah a důležitost těchto potřeb je poté důvodem k umístění žáků do systému speciálního vzdělávání.

Dále jsou v § 5 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných taktéž v souladu se školským zákonem uvedeny tyto typy speciálních základních škol:

- Základní škola pro zrakově postižené
- Základní škola pro sluchově postižené
- Základní škola pro hluchoslepé
- Základní škola pro tělesně postižené
- Základní škola logopedická
- Základní škola praktická
- Základní škola speciální
- Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení
- Základní škola pro žáky se specifickými poruchami chování
- Základní škola při zdravotnickém zařízení
- Základní škola speciální při zdravotnickém zařízení

V praktické části této práce budeme blíže pracovat se základní školou vzdělávající žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, která se skládá přímo ze ZŠ (základní škola) praktické a ZŠ speciální. Znamená to, že se specializuje na žáky s potřebou speciálního vzdělání připadajících na tyto typy škol. Vyhláška, kde jsou specifikovány typy těchto základních škol, se od 1. 9. 2016 ruší, proto se již od tohoto data základní školy vzdělávající osoby se speciálními vzdělávacími potřebami nemají

povinnost takto nazývat. Každá škola má možnost si sama zvolit, zda název použije nebo nikoliv.

Pro nás bude ale stále přínosné si zmíněné dva typy základních škol popsat podrobněji, abychom měli přesnou představu o tom, jací žáci tyto školy navštěvují.

1. Základní škola praktická

Na této základní škole jsou vzdělávány děti, které plně nezvládají studium na běžných ZŠ. Nejčastěji jde o děti hyperaktivní, s lehkým stupněm mentální retardace, s nedostatečnou schopností se soustředit nebo děti s poruchami učení. Docházka na základní školu praktickou je stanovena na devět let a jejich hlavním záměrem je příprava žáků na integraci do běžných životních situací, i proto je výuka zaměřena velmi prakticky. Mimo praktické hodiny jsou zde předměty podobné těm na běžných základních školách (Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301, 2016).

2. Základní škola speciální

Na základní škole speciální jsou vychováváni a vzděláváni žáci, kteří nemohou navštěvovat základní školu praktickou z důvodu nezvládnutí výuky. Většinou jde o žáky se středně těžkou nebo těžkou mentální retardací. Vzdělání na této ZŠ je stanoveno na deset let a důležitým cílem je naučit žáky číst, psát, počítat a osvojit si základní sebeobslužné návyky (Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301, 2016).

2.1.4 Rozdíly mezi typy základních škol

Zásadní rozdíl mezi základní školou a základní školou, kde se vzdělávají osoby se speciálními potřebami, na které se zaměříme v praktické části práce, je v tom, že podle § 178 zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání základní školy zřizuje, ruší a zajišťuje podmínky pro plnění povinné školní docházky obec. Naopak školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením nebo základní školy speciální, tzn. ZŠ vzdělávající žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 181 zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání zřizuje, ruší a zajišťuje podmínky pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním právě kraj.

Další rozdíl nalezneme mezi kvalifikacemi pedagogických zaměstnanců, které se liší podle typu školy. Na základních školách vzdělávajících žáky se speciálními potřebami jsou nezbytní speciální pedagogové. Podle § 7, § 8 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů musí pedagog, který přímo vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jak na prvním, tak na druhém vzdělávacím stupni mít odbornou kvalifikaci získanou úspěšně dokončeným studiem vysoké školy, a to v oboru zaměřeném na speciální pedagogiku. Tito speciální pedagogové by po případné inkluzi byli potřební na běžných základních školách.

V § 20 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů můžeme zjistit, že ke vzdělávání dětí se speciálními potřebami je

potřebný asistent pedagoga s odbornou kvalifikací, kterého by bylo nutné zaměstnat na každé základní škole podle počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. AP (asistent pedagoga) také může zajišťovat přímou pedagogickou činnost ve třídě nebo pomocné výchovné práce ve škole.

2.2 Financování vzdělání v České republice

V kapitole č. 2.2 si objasníme vše podstatné týkající se financování vzdělání. Otázky financování vzdělání jsou stále aktuálním tématem nejen v ČR, ale i v celé EU, proto se příslušné orgány stále snaží systémy financování zdokonalovat. Správně postavený systém vzdělávání a jeho financování totiž může posléze pomoci řešit další ekonomické i sociální problémy (European Commission, 2014).

My začneme nejdříve v obecnější rovině, kdy si objasníme pojmy spojené s veřejnými financemi a postupně se dostaneme až ke způsobu financování regionálního školství a zásadnímu rozdílu mezi financováním základních škol a základních škol, které vzdělávají osoby se speciálními vzdělávacími potřebami. Závěrem této kapitoly si uvedeme hlavní nedostatky současného financování školství, které ovlivňují všechny typy základních škol.

2.2.1 Veřejné finance

Francová (2004) považuje většinu výdajů na vzdělání za hrazenou z veřejných rozpočtů. Veřejné finance jsou tedy velmi zásadním činitelem ovlivňujícím existenci, rozsah, strukturu a fungování veřejného sektoru. Nejvýznamnější finanční fond státu je státní rozpočet. Prostředky k poskytování veřejných statků, dotací, apod. získává stát prostřednictvím daní, poplatků, cla a dalších plateb. Veřejné finance prochází procesem **tvorby, rozdělování** a jejich následné **použití**. Tvorba veřejných financí je činnost jejich získávání. Při rozdělování prochází soustavou veřejných rozpočtů, kdy se příjmy přemění na výdaje a nakonec se finance použijí tak, že směřují přímo k obyvatelstvu a organizacím v rámci neziskového sektoru včetně veřejného školství.

Hamerníková a Maaytová (2010) uvádějí tři principy, které veřejné finance splňují:

1. **Nenávratnost**
2. **Neekvivalentnost**
3. **Nedobrovolnost**

Tyto principy si můžeme popsat například tak, že pokud jedinec, který musí svými financemi přispívat do společné „kasy“ státu nebo místních autorit nemá jistotu, zda stejnou částku opět obdrží zpět. Je zde ale možnost lehce ovlivnit rozhodování o veřejných příjmech a výdajích, avšak pouze skrze politický proces, což bývá s časovým zpožděním.

Dále podle Pekové (2011) veřejné finance prostřednictvím SR (státní rozpočet) plní tyto funkce:

1. Alokační

S touto funkcí souvisí povinnost zabezpečovat veřejné statky a řešit externality, jejichž příčinou je selhání trhu. Její opodstatnění spočívá hlavně v zajištění účinné alokace financí, které stát vybere od různých subjektů do fondů ve sféře veřejných financí, kde nejdůležitější je státní rozpočet.

2. Redistribuční

Redistribuční funkce je spojována s budováním blahobytu státu a se sociálními cíli. Snaží se vytvořit větší rovnosti mezi jedinci a dá se říci, že je výsledkem solidarity.

3. Stabilizační

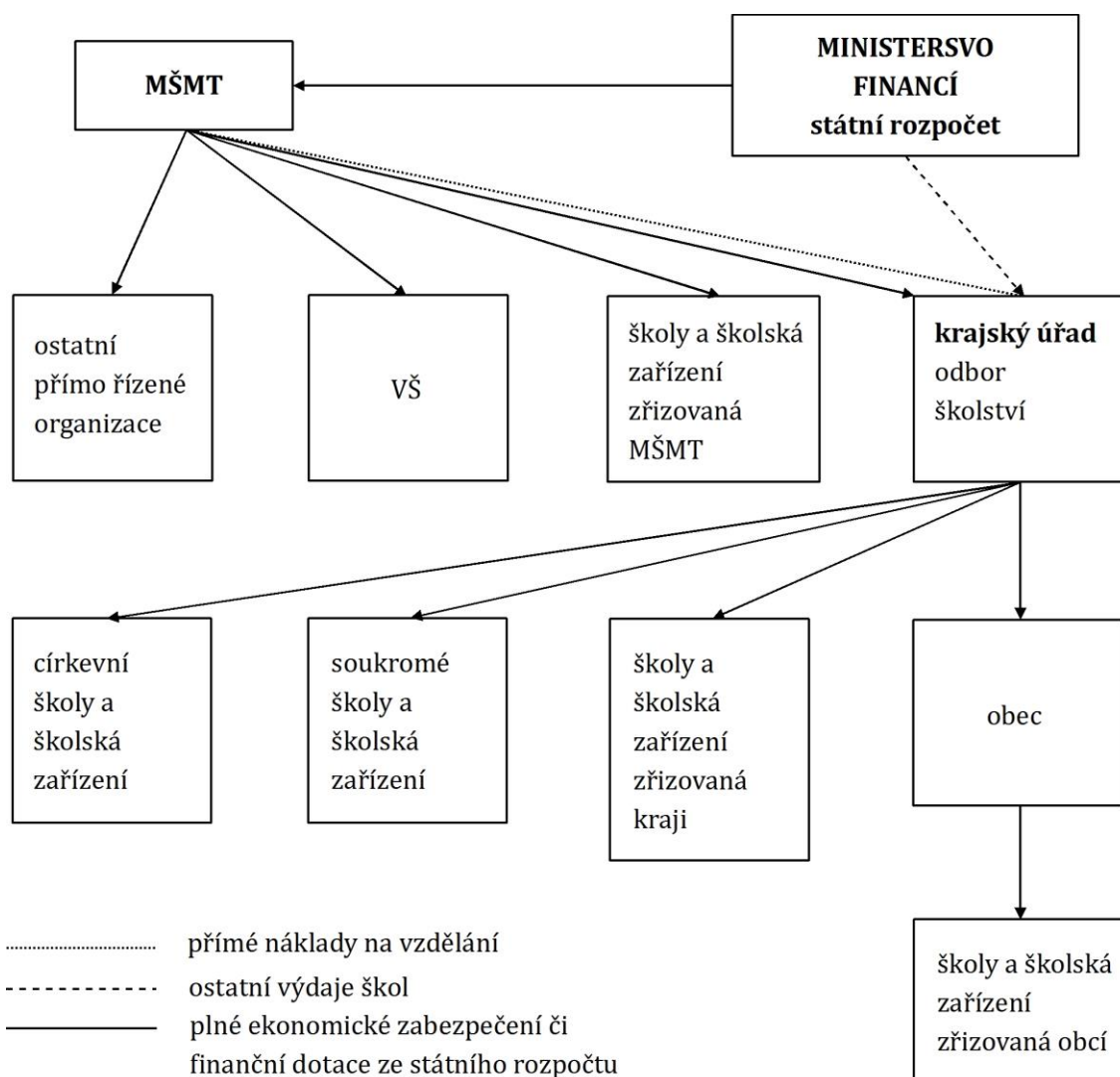
Úkolem stabilizační funkce veřejných financí je hlavně tvorba, rozdělení a použití peněžních fondů ke stabilizaci ekonomiky. Zaměřuje se hlavně na hospodářský růst a vysokou zaměstnanost.

Pilný (2005) poukazuje na to, že kraje získávají finanční prostředky odpovídající objemům výdajů svěřeným kompetencím na krajské úrovni z veřejných financí. Hlavní touto produkcí je právě financování školství, dále například veřejného zdravotnictví, dopravy, aj.

Pavlásek (2001) také uvádí, že v České republice se drtivá část školství financuje z některého veřejného rozpočtu. Toto financování dílčích skupin škol je úzce spjata se správou příslušných škol. V souvislosti s tématem práce se později zaměříme především na financování regionálního školství. Je ale nutné si objasnit i otázku státní správy a samosprávy ve školství. Státní správa je činnost, při níž se ovládají trvale přiřazené záležitosti. Ve školách vykonávají státní správu mimo jiné ředitelé těchto organizací. Při samosprávné činnosti si daný subjekt řídí své záležitosti sám. Stát se takto zbaví některých záležitostí a přenechá možnost spravovat je jiným, dílčím organizačním útvarům. Podle § 177 zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání provádějí územní samosprávu ve školství obce a kraje. Obec jako pověřená instituce řídí ZŠ a školská zařízení jim sloužící hlavně tím, že zabezpečují investiční výdaje a neinvestiční náklady mimo mezd zaměstnanců, učebnic i školních pomůcek a potřeb hrazených státem. Odbor školství krajského úřadu pak poskytuje finanční prostředky na výdaje, které nefinancuje obec, jimiž jsou právě například mzdy zaměstnanců, učebnice, různé pomůcky, náklady spojené s výukou postižených aj.

Jak můžeme vidět na obrázku č. 2, kde je základní rozdělení finančních prostředků ve školství, tak obecní úřad přiděluje předškolním zařízením, školám a školským zařízením spravovaných obcemi finanční prostředky, které získal od orgánu kraje. Kraje pak dále financují například církevní školy, soukromé školy a školy zřízené krajem. Krajům jsou přiděleny finance Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které získalo finanční prostředky vyčleněné ze státního roz-

počtu. Je zde tedy zřejmý tok financí počínaje státním rozpočtem přes MŠMT, odbory školství v rámci krajských úřadů, obce a až k různým typům škol.

Obr. 2 Schéma finančních toků

Zdroj: Pilný (2007)

Finance škol jsou pak především určeny na provoz školy, do čehož můžeme zařadit zejména výdaje na mzdy, odvody SP (sociální pojištění) a ZP (zdravotní pojištění), přiděl do FKSP (fond kulturních a sociálních potřeb), na energii a materiál, na daně a poplatky nebo na služby a cestovné (Pilný, 2007).

Obec dále přiděluje finanční prostředky, které se použijí na další vzdělání pedagogů a na služby, které jsou spjaty s rozvojem škol a kvalitou vzdělání. Závěrem pak obecní úřad kontroluje efektivnost hospodaření škol, uplatnění přidělených finančních prostředků a provádí s nimi finanční vypořádání (Pavlásek, 2001).

2.2.2 Financování regionálního školství

Základní školy i základní školy vzdělávající osoby se speciálními vzdělávacími potřebami jsou financovány v rámci regionálního školství (Pilný, 2007). Toto financování RgŠ je od roku 2003 plně součástí rozpočtů na krajské úrovni (Koucký, 2008). Peková, Pilný a Jetmar (2008) uvádějí závazné ukazatele a limity financování školství, přičemž do těchto ukazatelů v rámci rozpočtu kapitoly 333 MŠMT patří limity na prostředky plateb, prostředky na ostatní platby a počet zaměstnanců. Pomocí zmíněných limitů pak Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy například limituje finance na platby, reguluje zaměstnanost v organizacích, jež pod ministerstvem působí nebo stanovuje průměrný měsíční plat v resortu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy z rozpočtu kapitoly 333 zajišťuje finanční prostředky pro jednotlivé školské oblasti. Nejvýznamnější podíl však míří do oblasti RgŠ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016).

Základní školy získávají finance prostřednictvím dotací, jež jsou finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu a do institucí se rozdělují pomocí tzv. **normativů**. Podle § 161 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání můžeme republikový normativ popsat jako výši výdajů státu na vzdělávání a na školské služby pro jednoho žáka vzdělávaného v určitém typu školy. Tento republikový normativ je členěn dle věkových kategorií a můžeme ho také chápat jako finanční prostředky státního rozpočtu z MŠMT přidělované krajům. V tabulce č. 1 níže můžeme vidět výši republikového normativu na neinvestiční výdaje (NIV) rozděleného dle věkových kategorií pro rok 2016. Je zřejmé, že částka se úměrně zvyšuje rostoucím věku žáků.

Tab. 1 Republikové normativy pro rok 2016

Věková kategorie	NIV celkem Kč/žáka ročně
3-5 let	42 080 Kč
6-14 let	53 922 Kč
15-18 let	62 352 Kč

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016

Kraje následně rozdělují získané republikové normativy do škol podle stanovených krajských normativů, které jsou taktéž v § 161 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a stanovuje je právě krajský úřad jako výši výdajů připadající na jednotku výkonu, což je v našem případě žák. Každý kraj každoročně stanoví výši krajských normativů pro jednotlivé typy škol nebo stupně vzdělání sám.

Mezi další zásadní příjmy každé základní školy mimo dotace, poskytované z rozpočtu MŠMT prostřednictvím kraje dále patří úroky z vlastních finančních prostředků nebo z prodeje materiálu a majetku. Školy mohou tedy například provozovat hospodářskou činnost a výnos z ní využít třeba ke zkvalitnění svého působení (Pilný, 2007).

V naší práci nás také zajímá, zda existují nějaké odlišnosti ve financování základních škol a základních škol vzdělávajících osoby se speciálními vzdělávacími potřebami. Zásadní rozdíl nalezneme například právě ve stanovování výše získávaných normativů. Celková částka totiž závisí na typu školy, stupni vzdělání, počtu žáků připadajících na jednoho pedagoga, apod. (Michalík, Felcmanová, 2016). Navíc žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají nárok na tzv. podpůrná opatření, kterým se budeme blíže věnovat v kapitole 4.3.2.

2.2.3 Hlavní nedostatky stávajícího systému financování RgŠ

Dle informací na webu MŠMT (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016) v současné době má systém financování regionálního školství řadu nedostatků, které mohou negativně ovlivňovat přísun finančních prostředků do základních škol. Mezi hlavní problémy bychom mohli zařadit:

- Stanovování normativů do rozpočtů jednotlivých krajů nemůže MŠMT brát v potaz zásadní kritéria, která ovlivňují reálnou potřebu finančních prostředků v krajích. Rozdíly jsou například v odlišných finančních požadavcích podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo ve velikostech struktury MŠ a ZŠ.
- Nynější systém se charakterizuje značnými rozdíly ve výši krajských normativů. Mezi jednotlivými kraji jsou tedy značné rozdíly v dotaci na vzdělávání jednoho žáka, i když je třeba na úplně stejném typu školy a na stejném vzdělávacím stupni. Mimo to MŠMT ani školy nedokáží hodnotu normativů dlouhodobě predikovat.
- Školy s vyšším počtem kvalitních pedagogů, kteří mají navíc dlouholetou praxi a s tím spojený nárok na lepší finanční ohodnocení jsou stávajícím systémem ve značné nevýhodě, protože se zatím nebere v potaz vyšší finanční zátěž pro instituci. Kvalita výuky je ale základním předpokladem pro vysokou kvalitu a fungující vzdělávací politiku.
- Současná forma financování nepedagogických pracovníků škol nesmyslně zvýhodňuje právě ty s vyšším počtem žáků ve třídách oproti školám, které mají sice nižší počet žáků, ale jsou úplně stejně zorganizované.
- Systém financování nebere v potaz ani nedůležité změny v počtech žáků z pohledu organizace vzdělávání. Škola takto přijde o značné množství financí, i když odchod žáků z hlediska vzdělávacího je pro instituci bezvýznamný, protože žáci opouští školu například z důvodu přestěhování nebo přestupu na víceletá gymnázia.

Nejen tyto nedostatky současného systému financování RgŠ se aktuálně MŠMT snaží vyřešit návrhem nového systému normativů. Problémy se pokouší odstranit například nahrazením určitých úseků nynějšího systému krajských a republikových normativů, které zajišťují přesun financí ze SR do krajů a poté do škol.

3 Metodika

Při vypracovávání celé této bakalářské práce se vychází z poznatků získaných studiem odborné literatury zaměřené na veřejný sektor, finance veřejného sektoru, financování školství a dalších. Velmi důležité informace jsou získané také z internetových zdrojů a dále v rámci komunikace s vedením a pověřenými osobami základních škol a v neposlední řadě komunikací s Krajským úřadem Olomouckého kraje. Všechny použité zdroje budou uvedeny v seznamu literatury na konci celé bakalářské práce.

Součástí literární rešerše bakalářské práce je definování důležitých pojmů, které souvisí s tématem zrušení základních škol praktických. Velmi zásadní pro nás je i rozlišení typů základních škol, protože v této bakalářské práci používáme pro zjednodušení právě název **základní škola** pro běžné základní školy a druhý typ instituce, kde se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nazýváme **základní školou praktickou**. Přesné názvy škol jsou ukotveny v přechodném ustanovení podle § 185 zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, kde jsou mimo jiné uvedeny i změny v názvech. V současné době platí, že tzv. zvláštní škola je pouze školou základní, dále tzv. pomocná škola se nazývá základní školou speciální a nakonec střední speciální škola, odborné učiliště a praktická škola podle současných právních předpisů je pouze střední školou. Nejnovějším změnám v názvech základních škol vzdělávajících žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se věnujeme také v kapitole č. 2.1.3, kde se můžeme dozvědět i bližší informace o tom z jakých typů ZŠ se přímo námi vybraná základní škola praktická skládá a jací žáci jsou zde vzdělávání. Po objasnění základních informací týkajících se školství a vzdělávání si dále přiblížíme způsoby financování vzdělání i financování regionálního školství v České republice.

V praktické části této práce se pak zaměříme zejména na mikroregion Lipensko, který byl vybrán z důvodu přítomnosti potřebných typů základních škol a možné spolupráce s nimi. Dále si popíšeme základní informace o všech běžných veřejných ZŠ v mikroregionu, protože díky těmto údajům můžeme následně zjistit, jak moc jsou tyto ZŠ připravené na případnou inkluzi. Velice důležité v praktickém úseku práce bude získání rozpočtů základních škol k jejich následné analýze. Rozhodli jsme se pro získání rozpočtů základních škol za poslední čtyři roky, a to od roku 2012 do roku 2015. Toto rozhodnutí jsme provedli z důvodu odvrácení možného extrémního kolísání v rozpočtech a přesnějšího nastínění každoroční situace základních škol. Rok 2016 nebude zahrnut, protože v současné době není ještě rozpočet zcela uzavřen a neměli bychom veškerá data.

Tab. 2 Počty žáků základní školy praktické a jejich bydlišť v letech 2012 – 2017

Město	Rok				
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Bezuchov	1	0	0	1	1
Černotín	1	1	1	1	1
Dolní Újezd	1	1	0	0	0
Domaželice	1	1	1	1	1
Drahotuše	0	0	0	1	1
Hradčany	0	0	1	1	1
Hranice	1	1	1	1	1
Jezernice	0	0	1	1	0
Kunčice	1	1	1	0	0
Lipník n/B	51	48	57	53	52
Loučka	1	1	1	3	0
Opatovice	1	1	0	0	0
Osek n/B	4	3	3	2	0
Paršovice	1	1	0	0	0
Pavlovice	1	1	0	0	0
Prosenice	4	4	3	3	3
Přerov	3	3	3	5	8
Radslavice	3	4	3	2	0
Slavíč	0	0	0	0	1
Tupec	0	0	0	1	0
Veselíčko	2	2	2	0	1
Celkem žáků	77	73	78	76	71

Zdroj: Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301 (2016)

Dle tabulky č. 2 výše můžeme vyzorovat, že naprostá většina žáků základní školy praktické pochází z Lipníku nad Bečvou, proto se i při budoucí analýze rozpočtů zaměříme přímo na tyto dvě základní školy v Lipníku nad Bečvou, kterých by se případná inkluze týkala nejvíce. Do okolních, většinou i menších základních škol by se žáci s největší pravděpodobností nepřehlásili. Zaměříme se tedy při analýze rozpočtů na tyto dvě ZŠ, kterými jsou Základní škola Osecká 315 v Lipníku nad Bečvou a Základní škola a Mateřská škola Hranická v Lipníku nad Bečvou. Zjistíme výsledek hospodaření jednotlivých škol a následně si popíšeme podrobněji nejzajímavější náklady a výnosy od roku 2012 po rok 2015. V celé práci a při interpretaci rozpočtů budeme používat matematické zaokrouhlování na celé koruny.

Následně se pokusíme o vytvoření situace, která by zřejmě mohla nastat. Budeme předpokládat, že polovina dětí ze základní školy praktické přejde do Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou a druhá polovina do ZŠ a MŠ Hranické, která se taktéž nachází ve stejném městě. Tuto situaci předpokládáme z důvodu umístění obou těchto institucí v dostatečné blízkosti od původní ZŠ praktické, z čehož můžeme soudit, že toto rozdělení by bylo zřejmě nejpravděpodobnější.

Obr. 3 Mapa umístění ZŠ v Lipníku nad Bečvou
Zdroj: www.google.cz, 2016

Na obrázku č. 3 vidíme mapu Lipníku n/B (nad Bečvou), kde jsme zaznamenali umístění ZŠ. Pod písmenem A se nachází ZŠ Osecká 315, písmenem B je označena Střední škola a Základní škola Lipník n/B, Osecká 301, kterou v naší práci nazýváme ZŠ praktickou a nakonec pod písmenem C můžeme nalézt ZŠ a MŠ Hranickou.

Počty žáků je ale nutné ještě upravit. Je totiž samozřejmé, že děti dojíždějící v současné době ze vzdálenějších míst by po případné inkluzi přestoupili na ZŠ, které jsou jejich bydliště blíže. Z tohoto důvodu vyloučíme žáky, jejichž bydliště je více než 10 km vzdálené od města Lipník nad Bečvou. Budeme brát tedy v potaz děti, které bydlí v Drahotuších, Lipníku nad Bečvou, Prosenicích, Slavíci a Veselíčku. Dále jsme se v etapě vyhodnocování změn nákladů a výnosů rozhodli pracovat s nejaktuálnějšími daty, což znamená, že budeme vycházet z počtů žáků ve školním roce 2016/2017. Jak můžeme vypočítat z tabulky č. 2, kde jsou počty žáků rozdělených podle jejich bydliště, tak čísla jsou takřka konstantní, což je další důvod pro pokračování práce s nejaktuálnějšími daty. Chceme totiž zejména to, aby se námi stanovená situace co nejvíce přibližovala skutečnosti. Po eliminaci žáků, jež bydlí příliš daleko, nám za předpokladu, že všechny ostatní děti přestoupí právě do dvou zmiňovaných základních škol v Lipníku nad Bečvou, vyšlo celkem 58 potenciálních žáků pro tyto instituce. Z tohoto celkového počtu pak 30 žáků navštěvuje první stupeň a 28 stupeň druhý. Rozdělením na dvě poloviny případně pro každou ZŠ 29 nových dětí, z nichž je 15 žáků navštěvuje první stupeň a 14 žáků stupeň druhý. Důležité je také podotknout, že podle § 10 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných smí být do jedné třídy běžné základní školy integrováno nejvýše 5 žáků se zdravotním postižením, což musíme taktéž brát v potaz při zjišťování potřebného počtu nových pedagogických pracovníků, jimiž jsou speciální pedagogové a asistenti těchto pedagogů. Tudíž po vydělení celkového počtu žáků maximem možných žáků ve třídě nám vychází, že každá ze základních škol bude celkově potřebovat minimálně šest speciálních pedagogů a k nim minimálně šest asistentů pedagogů.

Na závěr této práce provedeme vyhodnocení ekonomických dopadů na vybrané základní školy.

4 Vlastní práce

Tato část práce bude zaměřena přímo na mikroregion Lipensko, ve kterém se budeme danou problematikou zabývat. V mikroregionu je jedenáct obcí a měst. Nachází se zde jedna základní škola praktická a celkem šest běžných veřejných základních škol, a to buď pouze s prvním stupněm základního vzdělání, nebo s oběma stupni základního vzdělání.

Všechny základní školy v mikroregionu si blíže popíšeme a v následujících částech práce se zaměříme na dvě základní školy, jimiž jsou Základní škola Osecká 315 v Lipníku nad Bečvou a Základní škola a Mateřská škola Hranická v Lipníku nad Bečvou, které jsou dle bydliště žáků základní škole praktické nejbližší a byly by nejpravděpodobněji hlavními školami pro přesun těchto žáků. Dále budeme analyzovat jejich rozpočty v posledních čtyřech letech, a to od roku 2012 do roku 2015. Zjistíme také možné ekonomické dopady v podobě nových N (náklady) a V (výnosy) na rozpočty základních škol. Případné nové náklady i výnosy si konkrétněji popíšeme a závěrem vyhodnotíme, zda by ekonomické dopady na rozpočty běžných základních škol byly po inkluzi základních škol praktických pozitivní nebo negativní.

4.1 Informace o Základních školách v mikroregionu Lipensko

Jak již bylo sděleno v úvodu této kapitoly, můžeme v mikroregionu Lipensko nalézt celkem 6 veřejných základních škol, a to dvě ve městě Lipník nad Bečvou, jednu v Týně nad Bečvou, další v Dolním Újezdě, Jezernici a v Oseku nad Bečvou. Dále jednu základní školu praktickou, která se v současné době nazývá Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301. V této části práce budou základní školy popsány. Zjistíme základní informace o nich, jejich velikost, vybavenost, a podobně. Je to pro nás důležité, protože díky těmto informacím můžeme dále lépe odhadnout, zda by ZŠ ustály přemístění žáků ze základní školy praktické po jejím zrušení jak kapacitně, tak počty zaměstnanců, vybaveností, atp.

- **Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou**

Tato příspěvková organizace je v Lipníku nad Bečvou více než 100 let. Rozsáhlou rekonstrukcí si budova školy prošla v letech 1992 až 2000, kdy zde byl vybudován bezbariérový přístup včetně výtahu. Součástí budovy je také plně vybavená ŠJ (školní jídelna) s kapacitou 750 jídel.

Základní škola Osecká 315 poskytuje dva základní stupně vzdělání pro žáky od šesti do patnácti let věku (ZŠ Osecká 315, Lipník nad Bečvou, 2016c).

Z následující tabulky č. 3 můžeme vypořádat, jak se měnily počty žáků v uplynulých pěti letech, přičemž víme, že v letošním školním roce je na prvním stupni celkem 228 žáků rozdělených do devíti tříd a na druhém 142 žáků v šesti třídách (Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou, 2016b).

Tab. 3 Počty žáků Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B v letech 2012 – 2017

Rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Počet žáků	379	367	353	362	370

Zdroj: Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b)

Celková maximální kapacita základní školy je nyní 690 žáků (Rejstřík škol, 2016).

Dle tabulky č. 3 výše ale vidíme, že v posledních letech je počet žáků zhruba poloviční, než je kapacita školy. Jelikož počet dětí ubývá a škola je velmi prostorná, můžeme předpokládat, že by měla dostatečnou kapacitu pro přijetí nových žáků po případné inkluzi.

Na všech pracovních pozicích v této základní škole je dohromady 45 zaměstnanců. Pan ředitel školy i paní zástupkyně ředitele jsou zároveň i vyučujícími na druhém stupni. Mimo ně je zde celkem dalších dvacet dva pedagogů, z nichž deset vyučuje na prvním stupni a dvanáct na druhém stupni základního vzdělání. V kanceláři jsou dvě zaměstnankyně, které se starají nejen o ekonomickou stránku školy. Po vyučování mohou žáci navštívit ŠD (školní družina), ve které jsou tři zaměstnankyně. Dále je zde jeden asistent pedagoga a dalších patnáct nepedagogických pracovníků. Při potenciálním zrušení základních škol praktických by tato škola musela přijmout speciální pedagogy, protože ti zde zatím schází a zřejmě i další asistenty pedagogů (ZŠ Osecká 315, Lipník nad Bečvou, 2016c).

V letošním školním roce 2016/2017 připadne na jednoho pedagoga v průměru 15 až 16 žáků. Podle informací z této ZŠ může jeden třídní učitel mít ve své třídě maximálně 32 žáků, což by v případě příchodu nových dětí neměl být problém. Pro 33. žáka v jedné třídě se musí žádat město Lipník nad Bečvou o výjimku, která je popsána ve školském zákoně (Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou, 2016a).

• Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou

Budova Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou byla postavena v letech 1892 až 1894. Na základní škole zatím nebyl vybudován bezbariérový přístup, protože doposud nebyl potřebný. Po případné inkluzi by se v budově musely s největší pravděpodobností provést kroky pro jeho výstavbu.

Tuto ZŠ navštěvují děti od šesti do patnácti let. Mimo mateřskou školu, kterou navštěvují děti předškolního věku. Na Základní škole Hranické v Lipníku nad Bečvou mohou žáci absolvovat oba stupně základního vzdělání, a to první i druhý (ZŠ a MŠ Hranická, 2016c).

V tabulce č. 4 můžeme vidět počty žáků od roku 2012. Je zjevné, že škola eviduje v posledních letech každoročně mírný nárůst. V letošním školním roce 2016/2017 navštěvuje první stupeň základní školy celkem 123 žáků rozdělených do pěti ročníků a druhý stupeň navštěvuje celkem 104 žáků rozdělených do čtyř ročníků (Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou, 2016b).

Tab. 4 Počty žáků Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku n/B v letech 2012 - 2017

Rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Počet žáků	195	204	204	218	227

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b)

Maximální kapacita základní školy v současné době je 340 žáků (Rejstřík škol, 2016).

Včetně pana ředitele a paní zástupkyně je ve škole dohromady 21 zaměstnanců. Celkový počet pedagogů je třináct. Pět učitelů vyučuje na prvním stupni a zbylých osm na druhém stupni základního vzdělání. Dále je zde paní ekonomka, která obstarává veškerou potřebnou ekonomickou činnost okolo školy a dalších 5 nepedagogických pracovníků, kteří se starají o provoz školy. Pro přijetí nových žáků ze základní školy praktické by se museli přijmout noví zaměstnanci z řad speciálních pedagogů a asistentů pedagogů, protože v současné době zatím nebyli ve škole potřební (ZŠ a MŠ Hranická, 2016c).

V letošním školním roce 2016/2017 vychází na jednoho pedagoga v průměru 17 až 18 dětí.

• Základní škola a Mateřská škola Týn nad Bečvou

Zastupitelstvo obce v roce 1936 rozhodlo schválit výstavbu nové školní budovy. V roce 2007 si škola prošla rozsáhlou rekonstrukcí, a to celkově za 18 001 650 Kč. Velikostně budova patří mezi středně rozsáhlé a kapacitně by tato škola přichod všech dětí po inkluzi nezvládla bez nutnosti rozšíření. Důležitá by zde byla i výstavba bezbariérového přístupu, protože v současné době zatím není vybudován (ZŠ a MŠ Týn nad Bečvou, 2016a).

Z tabulky č. 5 máme možnost vypočítat počty žáků této základní školy v uplynulých pěti letech, a to od roku 2012, který je více méně konstantní.

Tab. 5 Počty žáků Základní školy Týn nad Bečvou v letech 2012 - 2017

Rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Počet žáků	32	32	31	30	29

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Týn nad Bečvou (2016b)

Nejvyšší možný počet žáků této základní školy je 70, čímž ji můžeme zařadit mezi kapacitně menší školy (Rejstřík škol, 2016).

Nynější ředitelka základní školy je zároveň i vyučující. Mimo paní ředitelku zde zastávají pozici pedagoga ještě další dvě paní učitelky. Na škole je zaměstnána i paní vychovatelka a asistentka pedagoga, která současně zastává i funkci školnice. Celý ekonomický sektor vede paní účetní, která zároveň s kolegyní vede a pracuje i ve školní jídelně. Posledním zaměstnancem je pracovnice provozu, která zastává pozici uklízečky. Celkem je tedy ve škole zaměstnáno 8 osob. V současné době, pokud by nastalo zrušení praktických škol, by tato ZŠ nutně potřebovala zaměstnat minimálně speciálního pedagoga (ZŠ a MŠ Týn nad Bečvou, 2016a).

Na jednoho pedagoga v letošním školním roce připadne zhruba deset žáků.

• Základní škola Dolní Újezd

První zmínky o Základní škole v Dolním Újezdě jsou dochovány z roku 1788. V budově se v současné době nenachází bezbariérový přístup, což by znamenalo nové náklady na jeho výstavbu.

Žáci na této základní škole se mohou vzdělávat od 1. až do 5. ročníku, tudíž zde nalezneme pouze první stupeň základního vzdělání (ZŠ Dolní Újezd, 2016a). Z tabulky č. 6 můžeme vypočítat, že počty žáků ZŠ od školního roku 2012/2013 až do současnosti jsou každoročně zhruba stejné.

Tab. 6 Počet žáků Základní školy Dolní Újezd v letech 2012 – 2017

Rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Počet žáků	24	29	25	29	29

Zdroj: Základní škola Dolní Újezd (2016b)

Maximální možný počet žáků základní školy je 60. V letošním roce je naplněna zhruba z poloviny, ale i tak není základní škola v Dolním Újezdě příliš rozsáhlá, proto by pro ni byl vyšší příchod žáků přítěží nejen z důvodu nízké kapacity školy. (Rejstřík škol, 2016).

Celkově je zde zaměstnáno 8 pracovníků, do nichž zahrnujeme ředitele školy, vychovatelku, dvě pedagožky, z nichž je jedna zastává i funkci další vychovatelky a poté čtyři nepedagogické pracovníce. Na této základní škole chybí speciální pedagogové a asistenti pedagogů, kteří by byli po zrušení základních škol praktických potřební (ZŠ Dolní Újezd, 2016a).

V letošním školním roce 2016/2017 připadne na jednoho pedagoga 14 až 15 žáků.

• Základní škola a Mateřská škola Osek nad Bečvou

Nejstarší dochovaný písemný záznam a Základní škole v Oseku nad Bečvou je z roku 1622. V následujících letech byla škola stále rozšiřována z důvodu vzrůstajícího počtu žáků. V posledních letech pak budova prošla rekonstrukcí, modernizací a dalším rozšiřováním. V budově ale stále chybí bezbariérový přístup, který by byl po eventuálním zrušení praktických škol velmi potřebný (ZŠ a MŠ Osek nad Bečvou, 2016a).

Na Základní škole v Oseku nad Bečvou se žákům dostane plného základního vzdělání od 1. do 9. třídy. V následující tabulce č. 7 můžeme vidět počty žáků posledních pěti let, které mají vzrůstající charakter.

Tab. 7 Počet žáků Základní školy Osek nad Bečvou v letech 2012 - 2017

Rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Počet žáků	188	190	191	205	219

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Osek nad Bečvou (2016b)

Tato základní škola patří mezi ty rozsáhlejší v mikroregionu Lipensko, proto i její celková kapacita je velmi vysoká. Musíme ale podotknout, že nejvyšší povolený počet žáků je momentálně 240, což znamená, že v tomto školním roce je základní škola bez mála naplněna (Rejstřík škol, 2016).

Dohromady je v celé škole zaměstnáno 28 osob. Do tohoto součtu patří v první řadě paní ředitelka školy, zástupkyně paní ředitelky a ekonomka. Dále je na škole dvanáct pedagogů, tři vychovatelky a nakonec deset nepedagogických pracovníků. Na této základní škole nejsou v současné době zaměstnáni žádní speciální pedagogové nebo asistenti pedagogů (ZŠ a MŠ Osek nad Bečvou, 2016a).

Ve školním roce 2016/2017 připadne v průměru na jednoho pedagoga zhruba 18 až 19 žáků.

• Základní a Mateřská škola Jezernice

Základní škola v Jezernici patří mezi nejstarší školy v přerovském okrese. V budově prozatím není zřízený bezbariérový přístup, což by znamenalo nové náklady spojené s jeho výstavbou.

Na této škole mohou děti navštěvovat pouze první stupeň základního vzdělání od 1. do 5. ročníku (ZŠ a MŠ Jezernice, 2016a).

Z následující tabulky č. 8 můžeme vypočítat, že počty žáků v posledních letech od školního roku 2012/2013 jsou téměř stejné.

Tab. 8 Počet žáků Základní školy Jezernice v letech 2012 - 2017

Rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Počet žáků	22	25	28	28	26

Zdroj: Základní a Mateřská škola Jezernice (2016b)

Tato základní škola patří mezi velikostně a kapacitně menší, a to by mohlo po případné inkluzi znamenat pro tuto školu možnou přítěž, neboť i maximální možný počet dětí na základní škole je 80 (Rejstřík škol, 2016).

Ředitelka Základní školy v Jezernici je zároveň i paní učitelkou. Mimo paní ředitelku jsou ve škole ještě další dva pedagogové a školnice. Dohromady v této škole pracují čtyři osoby. Jelikož ve škole není žádný speciální pedagog a ani asistent pedagoga, musela by tato škola řešit situaci s případnou inkluzí najmutím těchto pracovníků (ZŠ a MŠ Jezernice, 2016a).

V letošním školním roce 2016/2017 připadne na každého pedagoga 8 až 9 žáků.

4.2 Analýza nákladů a výnosů

V této kapitole se zaměříme na analýzu nákladů a výnosů základních škol. Zjistíme také výkyvy v rozpočtech a jejich nejpravděpodobnější příčinu. Výnosy a náklady budeme zkoumat přímo na rozpočtech dvou škol, které jsou s danou problematikou nejvíce propojené. Důležitost těchto škol v inkluzi můžeme vyzpozorovat i v tabulce č. 2, kde vidíme, že naprostá většina žáků praktické základní školy je právě z okolí základních škol v Lipníku nad Bečvou.

Při interpretaci možných příčin změn v rozpočtech budeme využívat získaných informací ze základních škol, jimiž jsou Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b) a Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b).

Z důvodu správného posouzení a předejití možného extrémního kolísání hospodářského výsledku v jednotlivých letech jsme se rozhodli o analýzu rozpočtů za poslední čtyři roky, a to od roku 2012 do roku 2015.

Při popisu změn se zaměříme hlavně na ty, které jsou nejvyšší a nejdůležitější. Podrobné rozepsané nákladové a výnosové účty Základní školy Osecké 315 pak můžeme nalézt v příloze A, tabulkách č. 24 a 25. Pro ZŠ a MŠ Hranickou jsou tyto účty k nahlédnutí v příloze B, tabulkách č. 26 a 27.

Tato analýzu nákladů a výnosů nám bude později nápomocná k odhadům při vyhodnocování ekonomického dopadu, který budeme řešit později.

Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou

Tato ZŠ je příspěvkovou organizací, přičemž poskytuje veřejnosti i vedlejší služby jako je například prodej stravy nebo pronájem tělocvičny, z čehož má vedlejší příjem nejen na provoz a údržbu.

Tab. 9 Výsledek hospodaření Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Výsledek hospodaření	88 007 Kč	218 918 Kč	295 370 Kč	299 998 Kč

Zdroj: Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b)

Dle předchozí tabulky č. 9 výsledků hospodaření můžeme vyzpozorovat, že Základní škola Osecká je každoročně v kladných číslech, což znamená, že každým rokem vykazuje zisk. Tento zisk se ale v rozmezí posledních čtyř let liší, proto v následujících tabulkách máme podrobněji popsání jednotlivé náklady a výnosy v těchto čtyřech letech, a to od roku 2012 do roku 2015. Náklady i výnosy si rozdělíme do dvou tabulek tak, že si vyčíslíme částky na jednotlivých nákladových a výnosových účtech, aby tyto rozdíly byly znatelněji rozpoznatelné.

Tab. 10 Náklady Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
501	3 749 239 Kč	3 958 141 Kč	3 979 591 Kč	4 157 363 Kč
502	1 437 952 Kč	1 368 935 Kč	1 864 119 Kč	1 324 988 Kč
504	21 614 Kč	36 721 Kč	41 514 Kč	42 898 Kč
511	153 073 Kč	263 039 Kč	1 549 866 Kč	418 114 Kč
512	16 517 Kč	30 379 Kč	74 129 Kč	187 744 Kč
513	453 Kč	331 Kč	322 Kč	2 488 Kč
518	731 464 Kč	646 407 Kč	657 891 Kč	602 568 Kč
521	11 171 355 Kč	10 958 246 Kč	10 909 427 Kč	11 381 770 Kč
524	3 751 000 Kč	3 672 166 Kč	3 664 609 Kč	3 797 849 Kč
527	123 254 Kč	129 149 Kč	108 374 Kč	132 483 Kč
538	390 287 Kč	448 577 Kč	413 741 Kč	379 489 Kč
542	6 059 Kč	- Kč	- Kč	- Kč
549	100 872 Kč	117 683 Kč	128 763 Kč	124 936 Kč
551	810 070 Kč	777 624 Kč	808 789 Kč	819 720 Kč
556	2 090 Kč	- Kč	- Kč	- Kč
557	- Kč	- Kč	1 018 Kč	- Kč
558	348 056 Kč	223 703 Kč	111 378 Kč	464 636 Kč
562	- Kč	- Kč	- Kč	3 Kč
563	- Kč	568 Kč	728 Kč	736 Kč
591	- Kč	- Kč	20 Kč	- Kč
Náklady celkem	22 809 175 Kč	22 631 668 Kč	24 314 279 Kč	23 837 784 Kč

Zdroj: Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b)

Jak můžeme z tabulky nákladů č. 10 vypočítat, tak největší náklady školy jsou každoročně zaznamenané na účtu 521, kde evidujeme mzdové náklady. Další největší zátěž rozpočtu můžeme vypočítat na nákladovém účtu 524, což jsou částky, které škola platí za zákonné sociální pojištění. Milionové náklady jsou i na účtu 501 za spotřebu materiálu, jako jsou například potraviny, učebnice, kancelářské potřeby nebo spotřební materiál. Poslední nezanedbatelné částky můžeme nalézt na účtu 502, které jsou vynakládány na spotřebu energie, do nichž zahrnujeme mimo jiné plyn, elektřinu nebo vodné a stočné.

Tab. 11 Výnosy Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
602	4 595 356 Kč	4 759 356 Kč	5 001 703 Kč	5 017 916 Kč
604	45 902 Kč	45 273 Kč	39 005 Kč	48 122 Kč
644	144 571 Kč	149 004 Kč	157 130 Kč	166 271 Kč
648	600 Kč	118 120 Kč	126 422 Kč	64 500 Kč
649	68 836 Kč	34 369 Kč	32 830 Kč	34 185 Kč
662	489 Kč	219 Kč	108 Kč	18 Kč
663	- Kč	16 Kč	- Kč	- Kč
672	18 041 427 Kč	17 743 657 Kč	19 252 451 Kč	18 806 770 Kč
Výnosy celkem	22 897 182 Kč	22 850 586 Kč	24 609 649 Kč	24 137 782 Kč

Zdroj: Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b)

Jednen ze dvou hlavních výnosů ZŠ můžeme pozorovat v tabulce č. 11 na účtu 602, kde evidujeme tržby z prodeje služeb. Mezi tyto služby patří například pronájem a prodej stravy. Druhý důležitý výnos je pak zaznamenán na účtu 672, což jsou příspěvky a dotace na provoz školy.

Jak jsme již zjistili v tabulkách č. 10 a 11 výše, tak změny na nákladových a výnosových účtech v jednotlivých letech se občas velmi liší, proto si teď ty nejvýznamnější a nejzajímavější rozdíly mezi po sobě jdoucími roky popíšeme.

• Rok 2013 v porovnání s rokem 2012

V roce 2013 se celkové náklady snížily o 177 507 Kč oproti roku 2012 a výnosy se taktéž snížily, a to o 46 596 Kč. Výsledek hospodaření je ale oproti loňskému roku vyšší. Celkem v roce 2013 vykazuje škola zisk ve výši 218 918 Kč, což je právě o 130 911 Kč více než v roce 2012.

Největší změnu na nákladové straně rozpočtu jsme zaznamenali na účtu 521, kde jsou evidovány mzdové náklady. Částka na tomto účtu se snížila o celých 213 109 Kč z důvodu snížení osobních ohodnocení pedagogů a jejich odměn. Další zajímavý obrat nastal na účtu 501, kde nalezneme spotřebu materiálu, která se dohromady zvýšila o 208 902 Kč. V rámci tohoto účtu pak především mluvíme o zvýšení nákladů za potraviny o 53 501 Kč, kancelářské potřeby o 36 159 Kč, učebnice o 39 598 Kč a za spotřební materiál o 53 051 Kč. Naopak náklady na pomůcky se snížily o celkovou částku 48 484 Kč.

Významné zvýšení o 164 572 Kč na výnosové straně rozpočtu pro rok 2013 nalezneme na účtu 602, což je účet tržeb za služby. Dále výnosy za stravné se také zvýšily, a to o 163 659 Kč. Kdežto výnosy z poplatků za kroužky a družinu se snížily o 26 400 Kč. Podstatným rozdílem oproti roku 2012 je snížení o 297 770 Kč na účtu 672, a to v příspěvcích a dotacích na provoz. Stěžejní je také snížení příspěvků od EU o 452 389 Kč. Kromě snížení v rámci účtu 672 byl naopak oproti loňskému roku 2012 zaznamenán i nárůst, a to například v podobě příspěvku od Krajského úřadu vyššího o 73 300 Kč.

• Rok 2014 v porovnání s rokem 2013

Oproti roku 2013 se celkové náklady radikálně zvýšily o 1 682 611 Kč. U celkových výnosů jsme zaznamenali také ohromný nárůst o 1 759 063 Kč. Z tohoto tedy můžeme usoudit, že oproti loňskému roku 2013 je hospodářský výsledek vyšší o 76 452 Kč.

Nejvýznamnější změnu na nákladové straně roku 2014 nalezneme na účtu 511, kdy se částka za opravy a údržbu zvýšila o 1 286 827 Kč. Toto navýšení v roce 2014 nastalo z důvodu výměny části oken ve školní budově. Další nemalé zvýšení nákladů bylo zaznamenáno na účtu 502, kdy hovoříme o nákladech za spotřebu energie vyšších o 495 184 Kč, a to hlavně za plyn a elektřinu. Hlavním příčinou tohoto navýšení byla chladnější zima, což znamená, že se v budově velmi topilo.

Zajímavé výnosy v roce 2014 jsou na účtu 672, kde můžeme vidět příspěvky a dotace na provoz v roce 2014. které jsou ve výši 19 252 451 Kč, což je oproti roku 2013 o 1 508 063 Kč více. Hlavním důvodem zvýšení jsou dotace na opravu oken od města Lipník nad Bečvou.

• Rok 2015 v porovnání s rokem 2014

V roce 2015 jsme evidovali celkové náklady nižší o 476 495 Kč a celkové výnosy byly také nižší, a to o 471 867 Kč. Výsledek hospodaření oproti roku 2014 byl jen zanedbatelně navýšen o 4 628 Kč.

Hlavní pokles v nákladech nastal kvůli snížení nákladů na účtu 511 za opravy a údržbu o 1 131 752 Kč, jelikož v tomto roce neproběhly žádné výrazné rekonstrukce školy jako v loňském roce. Další rapidní snížení o 539 131 Kč nastalo na účtu 502 za plyn a elektřinu, protože v roce 2015 byla průměrně chladná zima, tak škola nemusela vynaložit tolik energie na vyhřívání budovy. Evidován byl ale i nárůst nákladů o celých 472 343 Kč na účtu 521 za mzdy z důvodu zvýšení platů pedagogických pracovníků.

Zásadní snížení výnosů v roce 2015 jsme zaznamenali na účtu 672, což jsou příspěvky a dotace na provoz základní školy, a to o 445 681 Kč.

Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou

Základní škola a Mateřská škola Hranická v Lipníku nad Bečvou je příspěvkovou organizací. Na plynulý chod školy si přivydělává vedlejší činností, a to například prodejem služeb, sběrem papíru nebo pronájmem.

Tab. 12 Výsledek hospodaření Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Výsledek hospodaření	47 337 Kč	37 964 Kč	68 819 Kč	141 317 Kč

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b)

V tabulce č. 12, kde jsou zaznamenány výsledky hospodaření ZŠ a MŠ Hranické v Lipníku nad Bečvou si můžeme všimnout, že v každém roce byl vykazován zisk. Jak můžeme vyzkoušet v jednotlivých letech, tak z počátku se zisk liší o mnohem nižší částky než v roce 2015, kdy je více než dvojnásobný. Do následujících dvou

tabulek č. 13 a 14 jsou zapsané přesné náklady a výnosy na jednotlivých účtech od roku 2012 do roku 2015, abychom mohli co nejpravděpodobněji interpretovat příčiny výkyvů v hospodářských výsledcích.

Tab. 13 Náklady Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
501	2 249 214 Kč	2 521 404 Kč	2 536 809 Kč	2 676 696 Kč
502	1 699 029 Kč	1 736 924 Kč	1 376 188 Kč	1 454 516 Kč
511	202 822 Kč	501 803 Kč	2 190 719 Kč	1 325 740 Kč
512	23 609 Kč	25 182 Kč	26 945 Kč	26 699 Kč
518	728 465 Kč	658 283 Kč	672 290 Kč	758 059 Kč
521	8 282 161 Kč	8 344 439 Kč	8 471 532 Kč	8 741 475 Kč
524	2 751 175 Kč	2 786 984 Kč	2 835 754 Kč	2 932 036 Kč
525	33 110 Kč	33 475 Kč	34 372 Kč	36 064 Kč
527	79 125 Kč	82 050 Kč	83 357 Kč	86 192 Kč
528	8 766 Kč	10 461 Kč	17 678 Kč	16 337 Kč
549	168 267 Kč	116 948 Kč	152 900 Kč	138 762 Kč
551	370 028 Kč	362 378 Kč	355 524 Kč	369 963 Kč
558	598 570 Kč	339 973 Kč	529 374 Kč	500 773 Kč
Náklady celkem	17 194 342 Kč	17 520 303 Kč	19 283 442 Kč	19 063 311 Kč

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b)

Největší podíl nákladů, jež můžeme vidět v tabulce č. 13, byl zaznamenán na účtu 521, kde jsou uvedeny náklady na mzdy zaměstnanců školy. Další nemalé náklady jsou pak na účtu 501, což je účet za spotřebu materiálu, do něhož řadíme například potraviny, učebnice, metodiky nebo učební pomůcky. Třetí největší náklady za zákonné sociální pojištění můžeme nalézt na účtu 524. Poslední milionové náklady jsou na účtu 502 za spotřebu energie, čímž je hlavně elektřina a otop.

Tab. 14 Výnosy Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
602	2 267 415 Kč	2 206 924 Kč	2 069 646 Kč	2 117 783 Kč
603	114 040 Kč	82 640 Kč	- Kč	88 590 Kč
609	117 656 Kč	207 900 Kč	307 045 Kč	218 298 Kč
648	14 960 Kč	147 159 Kč	88 039 Kč	93 483 Kč
649	626 806 Kč	646 048 Kč	647 158 Kč	703 628 Kč
662	408 Kč	150 Kč	1 Kč	- Kč
672	14 040 394 Kč	14 267 446 Kč	16 240 372 Kč	15 982 846 Kč
Výnosy celkem	17 241 679 Kč	17 558 267 Kč	19 352 261 Kč	19 204 628 Kč

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b)

V tabulce č. 14 můžeme pozorovat, že nejdůležitějším výnos školy je zaznamenán na účtu 672, což jsou výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územních samo-

správných celku, jimiž jsou zejména transfery a dotace. Druhý významný výnos je zaznamenán na účtu 602, kde se nacházejí tržby z prodeje služeb, mezi něž patří obzvláště prodej stravy žákům, zaměstnancům a cizím strávníkům.

Pro úplné objasnění výkyvů na účtech v předchozích tabulkách č. 13 a 14 za jednotlivé roky si teď ty nejdůležitější a nejzajímavější změny opět popíšeme. Vždy nejprve nastíníme celkové změny ve výsledku hospodaření, nákladech a výnosech v porovnání s předchozím rokem a poté se zaměříme konkrétněji na nákladové a výnosové účty.

- **Rok 2013 v porovnání s rokem 2012**

Jelikož se v roce 2013 celkové náklady zvýšily o 325 961 Kč a celkové výnosy se také zvýšily o 316 588 Kč, znamená to, že výsledek hospodaření oproti loňskému roku 2012 stoupl o pouhých 9 373 Kč.

Nejdůležitější náklad byl v tomto roce zaznamenán na účtu 511 za opravy a udržování, kdy nastalo zvýšení o 298 981 Kč. Ve škole se totiž vybudovala nová jazyková učebna včetně veškerého vybavení, jako jsou počítače, výukové programy a podobně. Další vyšší nárůst nákladů o 272 190 Kč byl zaznamenán na účtu 501, a to hlavně za učebnice, kancelářské pomůcky a čisticí prostředky.

Nejvyšší nárůst výnosů v roce 2014 je o 227 052 Kč na účtu 672, a to hlavně z důvodu příspěvku od zřizovatele školy.

- **Rok 2014 v porovnání s rokem 2013**

V roce 2014 byl zaznamenán celkový nárůst jak nákladů o 1 763 139 Kč, tak i výnosů, a to o 1 793 994 Kč. Výsledek hospodaření se pak zvýšil o 30 855 Kč oproti roku předchozímu.

Nejvýznamnějším nákladem v tomto roce nalezneme na účtu 511 za opravy a údržbu, kde nastalo zvýšení o celý 1 688 916 Kč. Hlavním důvodem je celková rekonstrukce sociálních zařízení.

Ve výnosech jsme evidovali vysoký nárůstek o 1 972 926 Kč na účtu 672 díky rekonstrukci formou příspěvku od zřizovatele.

- **Rok 2015 v porovnání s rokem 2014**

Výsledek hospodaření v roce 2015 je oproti rokům minulým více než dvojnásobný, a to hlavně kvůli poklesu celkových nákladů o 220 131 Kč. Celkové výnosy sice také klesly, ale pouze o 147 635 Kč, díky tomu stále evidujeme takto vysoký zisk.

Značný pokles v nákladech je na účtu 511 za opravy a údržbu, jelikož v tomto roce ve škole neproběhla tak rozsáhlá rekonstrukce jako v roce loňském. Částka je ale stále vysoká, a to z důvodu opravy podlah v MŠ. Celkový pokles na účtu 511 je nakonec o 864 979 Kč. V posuzovaném roce 2015 byl dále vykázán zajímavý nárůst o 269 943 Kč na účtu 521 za mzdy, a to z důvodu navýšení platů pedagogických pracovníků školy.

Ve výnosech jsme zaznamenali zásadní pokles pouze na účtu 672 ve výši 257 526 Kč za výnosy z rozpočtu ÚSC (územní samosprávný celek).

4.3 Nové náklady a výnosy

V této kapitole se pokusíme přibližně odhadnout, s jakými novými potenciálními náklady a výnosy by se základní školy musely potýkat. Je samozřejmé, že případná nastalá situace v budoucnu by mohla být odlišná od té naší, ale my se pokusíme o popsání současně nejpravděpodobnější varianty.

4.3.1 Náklady

- **Bezbariérový přístup v celé budově školy**

Instituce by musely být v případě inkluze připravené na žáky s tělesným postižením, kteří v současné době nejčastěji navštěvují právě základní školy praktické, s čímž úzce souvisí bezbariérovost dané školy. Tito žáci musejí mít možnost se pohybovat po budově bez větších komplikací. Neméně důležité je pak i přizpůsobení sociálního zařízení pro tyto žáky s tělesným handicapem.

- **Vybavení pro žáky se speciálními potřebami**

S přijetím nových žáků se speciálními vzdělávacími potřebami by vznikly i nové náklady spojené s vybavením škol. Tito žáci se neobejdou při výuce bez nejrůznějšího vybavení. Jedná se například o kompenzační pomůcky a speciální učebnice, což jsou třeba materiály k lepšímu rozvoji žáků nebo pomůcky ke zvýšení efektivity výuky, dále počítačové programy a software, IT (informační technologie) vybavení nebo pomůcky pro uvolnění a relaxaci. Přičemž pro tělesně postižené žáky je nutné zajistit mimo jiné speciální židle, různé podložky, držáky nebo madla.

Celková výše nákladů za vybavení by se na každé základní škole odvíjela individuálně podle situace, potřeb daných žáků a jejich zdravotního postižení.

- **Plat nových pedagogických zaměstnanců**

S příchodem nových žáků do ZŠ by byl spojený další náklad v podobě potřeby nových pedagogických pracovníků. Minimálně by byla potřeba nových speciálních pedagogů a asistentů pedagogů. Platy těchto pracovníků se liší podle vzdělání a praxe v oboru. Podle § 2 zákona č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě jsou zaměstnanci podle kvalifikačních předpokladů zařazeni do platových tříd, které nalezneme v tabulce č. 15. Je zde zřejmé, že čím vyšší je platová třída zaměstnance, tím vyšší je požadovaná jeho potřebná kvalifikace.

Tab. 15 Platové třídy podle kvalifikačních předpokladů

Platová třída	Potřebné vzdělání
1. – 2.	Základní vzdělání nebo základy vzdělání
3.	Střední vzdělání
4.	Střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání
5.	Střední vzdělání s výučním listem
6.	Střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem
7. – 8.	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
9.	Vyšší odborné vzdělání nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou
10.	Vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu nebo vyšší odborné vzdělání
11. – 12.	Vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu
13. – 16.	Vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016

Po zařazení pracovníka do příslušné platové třídy na základě potřebného vzdělání následuje určení platového stupně zaměstnance, který závisí na délce praxe. Platové stupně pro pedagogické pracovníky jsou ve vyhlášce č. 273/2016 Sb., s účinností ode dne 1. 9. 2016 rozděleny do 7 skupin, a to podle počtu let započitatelné praxe. U speciálního pedagoga i asistenta pedagoga se setkáme s odlišným zařazením do platové třídy. Ukažme si nyní zařazení konkrétně u těchto dvou pracovních pozic a výši jejich hrubých mezd.

1. Plat nového speciálního pedagoga

Aby někdo mohl vykonávat práci speciálního pedagoga je nutné podle nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě mít minimálně vysokoškolské vzdělání v magisterském nebo bakalářském studijním programu, tudíž tito zaměstnanci jsou zařazeni do 11. a 12. platové třídy. V nařízení vlády č. 222/2010 Sb., dále zjistíme, že speciální pedagogové mohou být zařazeni mimo tyto dvě platové třídy i do 13., na kterou ale dosahují pouze pracovníci vedoucích pracovních pozic, jako je například ředitel školy. V práci budeme brát v potaz pouze speciální pedagogy, nikoli pracovníky na vedoucích pozicích, proto se zaměříme právě na 11. a 12. platovou třídu. Platový tarif v těchto třídách následně určíme podle platového stupně, což je znázorněno v tabulce č. 16.

Tab. 16 Stupnice platových tarifů podle platových stupňů pro platovou třídu 11. a 12. v Kč

Platový stupeň		1	2	3	4	5	6	7
Počet let započitatelné praxe		Do 2	Do 6	Do 12	Do 19	Do 27	Do 32	Nad 32
Platová třída	11	22 140	22 530	22 820	23 670	24 670	26 040	26 740
	12	22 620	23 100	24 020	25 030	26 590	28 810	29 500

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016

2. Plat nového asistenta pedagoga

Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě řeší rozdělení asistentů pedagogů do platových tříd podle náplně a obtížnosti jejich práce. Nejnižší platová třída je 4. a 9. třída je tou nejvyšší možnou. Platový tarif, který můžeme vidět v následující tabulce č. 17, se určuje pro tyto třídy obdobně jako u speciálních pedagogů podle platového stupně.

Tab. 17 Stupnice platových tarifů podle platových stupňů pro platové třídy 4. - 9. v Kč

Platový stupeň		1	2	3	4	5	6	7
Počet let započitatelné praxe		Do 2	Do 6	Do 12	Do 19	Do 27	Do 32	Nad 32
Platová třída	4	10 700	11 100	11 800	12 610	13 410	14 560	14 970
	5	11 610	12 030	12 830	13 700	14 600	15 830	16 260
	6	12 560	13 080	13 920	14 880	15 850	17 160	17 640
	7	13 610	14 170	15 160	16 110	17 240	18 650	19 170
	8	17 260	17 750	18 220	19 060	19 910	21 320	21 930
	9	21 570	21 760	22 010	22 470	23 170	24 350	24 910

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016

4.3.2 Výnosy

- **Krajský normativ na žáka**

Každá škola by v případě vzdělávání nově příchozích žáků získala na každého nového jedince dotaci v podobě krajského normativu.

V následující tabulce č. 18 můžeme vidět současnou výši krajských normativů stanovených Olomouckým krajem, do kterého patří i mikroregion Lipensko. Na základních školách se výše normativů NIV určuje podle konkrétního počtu žáků zařazených do stejných skupin ve škole, proto zde máme zaznamenáno toto rozmezí. Rozdíl v množství získávaných prostředků záleží totiž na tom, zda má žák nějaké zdravotní postižení nebo zda je na prvním či druhém stupni základní školy. Při budoucím vyčíslování nových nákladů a výnosů v následující kapitole pak budeme brát v potaz přímo konkrétní hodnoty z tabulky č. 28 v příloze C.

Tab. 18 Krajské normativy NIV pro Olomoucký kraj v roce 2016

Jednotka výkonu	NIV celkem
ZŠ 1. stupeň	23 209 - 29 582 Kč
ZŠ 1. stupeň - zdrav. postižení	24 154 - 30 784 Kč
ZŠ 2. stupeň	32 314 - 47 548 Kč
ZŠ 2. stupeň - zdrav. postižení	33 625 - 49 473 Kč

Zdroj: Krajský úřad Olomouckého kraje, 2016

• **Podpůrná opatření (PO)**

Na základních školách by po přijetí žáků se speciální potřebou vzdělávání měli možnost získání dalších finančních prostředků na tzv. podpůrná opatření, mezi něž můžeme zařadit nejrůznější pomůcky k výuce, speciální vybavení, software nebo i informační technologie. Finance jsou přidělovány v určité výši na každého z těchto žáků podle konkrétně zjištěného stupně podpůrného opatření, který posuzuje školské poradenské zařízení. Podle § 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných jsou podpůrná opatření rozdělena do pěti stupňů. První stupeň podpůrného opatření zcela náleží do pravomoci škol, které nezískávají žádné další finanční prostředky na žáky zařazené do tohoto stupně. Základní školy si samy ve svém rozpočtu musejí vyčlenit finance na náklady spojené s výukou žáků zařazených do 1. stupně. Pokud ale k naplnění vzdělávacích potřeb žáků nestačí PO prvního stupně, pak mohou být na základě posouzení jejich stavu školským poradenským zařízením zařazeni do vyššího stupně. Školy následně získají finanční prostředky ze státního rozpočtu na podpůrná opatření pro žáky, kteří jsou zařazeni do druhého až pátého stupně. Výše prostředků se samozřejmě liší podle stupně PO a dopadů zdravotního postižení na vzdělání žáka.

My se budeme blíže věnovat stupňům PO podle konkrétního rozdělení a zařazení všech 58 nových potenciálních žáků do dvou základních škol v Lipníku nad Bečvou ze základní školy praktické. V následující tabulce č. 19 pak můžeme vidět rozdělení těchto 58 žáků letošního školního roku 2016/2017 spadajících do 3., 4. i 5. stupně a dle zdravotního postižení.

Tab. 19 Rozdělení žáků podle stupňů PO a zdravotního postižení

Stupeň PO	Žáci s potřebou podpory ve vzdělání z důvodu:	Počet žáků
3	Mentálního postižení	32
	Poruch autistického spektra	2
	Specifických poruch chování	10
4	Mentálního postižení	6
	Narušené komunikační schopnosti	2
5	Mentálního postižení	2
	Tělesného postižení	4

Zdroj: Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301 (2016)

Jak již bylo dříve sděleno, rozdělíme celkový počet těchto žáků na dvě poloviny, s čímž budeme následně pracovat v další kapitole. Z tohoto důvodu je pro nás dobré vědět, kolik žáků s jakým konkrétním zdravotním postižením a zařazením do stupně PO připadne do jednotlivých ZŠ.

Stanovená výše finančních prostředků je v jednotlivých stupních PO rozdílná. Tyto stupně dále rozdělujeme do čtyř kategorií:

- Kompenzační pomůcky
- Speciální učebnice a pomůcky
- Softwarové vybavení
- IT vybavení

V těchto kategoriích je také určeno, jaké podpůrné opatření žák získává a je zde přesně stanovena normovaná finanční náročnost. Normovaná finanční náročnost je výše finančního příspěvku na jednotlivé podpůrné opatření (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016). Následující tabulka č. 20 nám ukazuje maximální možné finanční prostředky, které mohou základní školy získat pro žáky spadající do určitého stupně podpůrného opatření podle zdravotního postižení. Jsou také rozděleny dle kategorií, které jsme si uvedli výše.

Tab. 20 Výše normované finanční náročnosti na PO podle stupně a zdravotního postižení

Stupeň PO	Žáci s potřebou podpory ve vzdělání z důvodu:	Kategorie	Maximální výše normované finanční náročnosti
3	Mentálního postižení	Kompenzační pomůcky	- Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	24 000 Kč
		Softwarové vybavení	5 000 Kč
		IT vybavení	16 000 Kč
	Poruch autistického spektra	Kompenzační pomůcky	12 000 Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	13 000 Kč
		Softwarové vybavení	8 000 Kč
		IT vybavení	24 000 Kč
	Specifických poruch chování	Kompenzační pomůcky	5 000 Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	2 000 Kč
		Softwarové vybavení	5 000 Kč
		IT vybavení	23 000 Kč
4	Mentálního postižení	Kompenzační pomůcky	10 000 Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	50 000 Kč
		Softwarové vybavení	21 000 Kč
		IT vybavení	16 000 Kč
	Narušené komunikační schopnosti	Kompenzační pomůcky	14 000 Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	12 000 Kč
		Softwarové vybavení	20 000 Kč
		IT vybavení	16 000 Kč
5	Mentálního postižení	Kompenzační pomůcky	- Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	74 000 Kč
		Softwarové vybavení	5 000 Kč
		IT vybavení	16 000 Kč
	Tělesného postižení	Kompenzační pomůcky	40 000 Kč
		Speciální učebnice a pomůcky	33 400 Kč
		Softwarové vybavení	20 000 Kč
		IT vybavení	66 000 Kč

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016

4.4 Změny v nákladech a výnosech na vybraných ZŠ

V této kapitole se pokusíme co nejpřesněji zjistit a vyčíslit nové konkrétní náklady a výnosy v jednotlivých základních školách, jimiž jsou ZŠ Osecká 315 v Lipníku nad Bečvou a ZŠ a MŠ Hranická v Lipníku nad Bečvou.

4.4.1 Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou

1. Nové náklady základní školy

- **Vybavení potřebné ke vzdělávání osob se speciálními vzdělávacími potřebami**

S přijetím nových žáků po zrušení základních škol praktických by běžné základní školy musely brát v potaz to, zda jsou dostatečně vybavené, aby mohly vzdělávat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tyto náklady se na každé základní škole liší podle konkrétních potřeb jednotlivých žáků. Můžeme ale dodat, že náklady na vybavení, jež by tato ZŠ musela vynaložit na pořízení, by byly s největší pravděpodobností vždy zcela pokryty z finančních prostředků na podpůrná opatření. Náklady na nové vybavení tedy můžeme dát později do kontrastu s výnosy za podpůrná opatření.

- **Speciální pedagog**

Jak jsme si již v kapitole č. 3 vysvětlili, tak v každé třídě smí být maximálně 5 dětí zdravotně postižených, proto usuzujeme, že tato základní škola by musela přijmout 6 až 9 speciálních pedagogů, kteří by se mohli věnovat ve své třídě vždy na nejvýš pěti těmto žákům. Minimální počet šesti pedagogů by byl reálný, pokud bychom brali v potaz extrém, že tři speciální pedagogové by vyučovali patnáct žáků na prvním stupni a další tři by obstarávali výuku pro zbylých čtrnáct žáků na stupni druhém a za předpokladu, že děti jsou takto rozdělené do stejných ročníků. Maximálního možného počtu v současné době bychom docílili, pokud by žáci obsadili všechny možné ročníky, a to od první do deváté třídy.

Nové roční náklady na mzdu jednoho speciálního pedagoga nám po vynásobení měsíční mzdy dvanácti, kterou jsme získali z tabulky č. 16, vyjde minimální částka ve výši 265 680 Kč, kdy bereme v potaz nejnižší možný plat pedagoga v 11. platové třídě a s minimem praxe, což je měsíčně 22 140 Kč v hrubém. Nejvyšší náklady na mzdy se mohou vyšplhat až k hodnotě 354 000 Kč, které dosáhne speciální pedagog zařazený do 12. platové třídy s více než 32 letou praxí a pobírá hrubou mzdu 29 500 Kč měsíčně.

Celkové roční náklady na všechny potřebné speciální pedagogy mohou být v rozmezí od 1 594 080 Kč, kdy bereme nejnižší potřebný počet speciálních pedagogů zařazených do nejnižší možné platové třídy a s minimální praxí. Naopak horní hranici stanovíme pro maximální počet devíti speciálních pedagogů se zařazením do 12. platové třídy a s nejdelší praxí. Celkové maximální náklady na mzdy speciálních pedagogů by mohly být ve výši 3 186 000 Kč.

- **Asistent pedagoga**

Každý speciální pedagog potřebuje svého asistenta pedagoga ke zvýšení efektivity výuky a lepšímu zvládnání náplně jeho práce. Momentálně tato ZŠ má pouze jednoho AP, proto by závisle na počtu speciálních pedagogů potřebovala aspoň stejný počet asistentů pedagogů, což je 5 až 8.

Roční náklady na asistenty pedagogů můžeme určit s pomocí tabulky č. 17, kde vidíme nejnižší možnou hrubou měsíční mzdu AP zařazeného do 4. platové třídy s minimální praxí, a to ve výši 10 700 Kč. Po vynásobení dvanácti podle počtu měsíců se pak dostaneme na částku 128 400 Kč, což jsou minimální roční náklady na jednoho AP. Pokud by ZŠ zaměstnala pouze asistenty pedagogů zařazené do 9. platové třídy a s praxí nad 32 let, pak by maximální roční náklady školy na jednoho AP byly ve výši 298 920 Kč, protože jeho hrubá měsíční mzda je současně stanovena na částku 24 910 Kč.

Celkové nové roční náklady by se v současné době mohly pohybovat v rozmezí od 642 000 Kč do 2 391 360 Kč. Bereme v potaz nejnižší a nejvyšší možnou částku.

2. **Nové výnosy základní školy**

- **Krajský normativ na žáka**

Prvním z nových výnosů je krajský normativ NIV na každého nového žáka, který každoročně stanoví krajský úřad. Rozděluje se podle konkrétního celkového počtu žáků základní školy a je přidělen pro každého z nich. Výše normativů NIV je odlišná pro žáky prvního stupně a pro žáky druhého stupně. Nás ale zajímá přímo výše krajského normativu NIV stanovená pro žáky obou stupňů základního vzdělání se zdravotním postižením, které nalezneme v příloze C a tabulce č. 28.

Podle námi nastíněné situace víme, že na tuto základní školu po inkluzi přestoupí celkem 15 žáků na první stupeň a 14 žáků na druhý stupeň. V tabulce č. 28 si tedy v první řadě najdeme řádek s patnácti dětmi a ve druhém sloupci pak uvidíme částku 30 784 Kč, což je hodnota krajského normativu NIV pro žáky prvního stupně zdravotně postižených. Následně můžeme obdobně určit výši krajského normativu NIV pro žáky druhého stupně, kterých je v současné době přesně čtrnáct. Ve stejné tabulce pak nalezneme pro celkový počet 14 dětí částku 49 473 Kč. Tyto finanční částky jsou určeny pro jednoho žáka, proto každou z nich musíme vynásobit celkovým počtem žáků jednotlivých stupňů.

Celkový krajský normativ by pro základní školu byl ve výši 461 760 Kč žákům prvního stupně se zdravotním postižením a 692 622 Kč žákům druhého stupně taktéž se zdravotním postižením.

- **Podpůrná opatření**

K určení výše PO je pro nás důležité mít zjištěný přesný počet žáků, jejich zařazení do stupňů PO a jaké mají zdravotní postižení. Z tabulky č. 19 je zjevné, že na tuto ZŠ by v současnosti přestoupilo 22 žáků třetího stupně, z nichž 16 žáků s mentálním postižením, 1 žák s poruchou autistického spektra a 5 žáků se specifickými poruchami učení. Následně 4 žáci spadající do čtvrtého stupně PO, kde 3 jsou s mentálním postižením a 1 má narušené komunikační schopnosti. A nakonec 3

žáci, kteří jsou zařazeni v pátém stupni, přičemž 1 z nich je mentálně postižený a 2 jsou tělesně postižení.

S pomocí tabulky č. 20 si nyní můžeme určit celkovou hodnotu PO pro žáky. Začneme s žáky 3. stupně podpůrného opatření. Pro děti v tomto stupni s mentálním postižením je to celková částka 720 000 Kč. Pro ty s poruchou autistického spektra je finanční příspěvek ve výši 57 000 Kč a pro žáky se specifickými poruchami je celková výše maximální normované finanční náročnosti 175 000 Kč.

Následují žáci zařazení ve 4. stupni PO, kde pro ty s mentálním postižením je celková částka ve výši 291 000 Kč a pro děti, které s narušenými komunikačními schopnostmi to bude částka 62 000 Kč.

Poslední je 5. stupeň podpůrného opatření, kde základní škola by pro žáka s mentálním postižením získala celkovou maximální částku ve výši 95 000 Kč. Následně výše finančních prostředků pro oba žáky s tělesným postižením by celkově byla v hodnotě 318 800 Kč.

4.4.2 Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou

1. Nové náklady základní školy

- **Bezbariérový přístup**

Jak již bylo sděleno na počátku celé této kapitoly, není na základní škole vybudován bezbariérový přístup. Podle informací ze Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou (2016a) se o výstavbě už párkrát přemýšlelo, ale nebyl dosud proveden žádný odhad nebo kalkulace.

Náklady na výstavbu můžeme odhadnout s pomocí informací z druhé Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B (2016a), která již bezbariérový přístup má vybudovaný. Celkové náklady se vyšplhaly na částku 2 812 357 Kč.

Vezmeme-li v potaz to, že tyto dvě základní školy mají podobné nároky na výstavbu, pak můžeme předpokládat, že částka za nový bezbariérový přístup na ZŠ a MŠ Hranické by se pohybovala v podobné výši, a to okolo 2,8 mil Kč.

- **Vybavení potřebné ke vzdělávání osob se speciálními vzdělávacími potřebami**

Tato základní škola prozatím není plně vybavena k přijetí nových žáků se zdravotním postižením. S tímto by úzce souvisela potřeba pořízení nových pomůcek k efektivní výuce, speciálních software nebo informačních technologií. Nové náklady by samozřejmě byly individuální na každé základní škole, a to podle zjištěných potřeb konkrétních žáků se zdravotním postižením. Jak jsme si uvedli u stejného typu nákladů na první základní škole, tak i zde by náklady na toto vybavení nejpravděpodobněji bylo v plné výši pokryto z finančních prostředků na podpůrná opatření. Je tedy zjevné, že tyto náklady by se rovnaly výnosům na PO, které škola získá pro každého konkrétního žáka.

- **Speciální pedagog**

K výuce žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná přítomnost speciálního pedagoga v každé třídě, kde se takový žák nachází. Na této ZŠ prozatím nikdy

speciální pedagog nebyl vyžadován, což by se po inkluzi základní školy praktické muselo vyřešit. Obdobně jak již jsme si objasnili u ZŠ Osecké 315, by i tato ZŠ musela přijmout 6 až 9 speciálních pedagogů.

Nové roční náklady na hrubé mzdy speciálních pedagogů by se celkově mohly pohybovat ve stejné výši jako na první ZŠ, a to od 1 594 080 Kč do 3 186 000 Kč.

- **Asistent pedagoga**

Asistenti pedagogů jsou velmi důležití v každé třídě, kde se vzdělávají žáci se speciálním vzdělávacími potřebami, aby mohli být nápomocní speciálním pedagogům. AP by měl být k dispozici každému speciálnímu pedagogovi. Jelikož v této škole v současné době není žádný asistent pedagoga, pak by jich zde bylo nutné přijmout ideálně 6 až 9.

Již u předchozí ZŠ jsme si ukázali, jak se stanoví celková výše ročních nákladů na hrubé mzdy všech asistentů pedagogů. Nyní ale musíme zohlednit to, že potřebujeme o jednoho asistenta pedagoga více, než předchozí škola. Rozmezí od nejnižších možných nákladů po ty nejvyšší je tedy stanovené od 770 400 Kč do 2 690 280 Kč.

2. Nové výnosy základní školy

- **Dotace na výstavbu bezbariérového přístupu**

Zjistili jsme, že náklady na výstavbu bezbariérového přístupu v budově by byly opravdu vysoké, s čímž souvisí podání žádosti na přidělení dotací od zřizovatele.

Dle sdělení MěÚ (městský úřad) v Lipníku nad Bečvou, jež je zřizovatelem ZŠ můžeme očekávat, že pokud by škola podala žádost na dotace k výstavbě bezbariérového přístupu, pak by je nejpravděpodobněji získala a byly by pokryty veškeré náklady spojené s následnou výstavbou (Město Lipník nad Bečvou, 2016).

- **Krajský normativ na žáka**

Jelikož máme stanovenou situaci, že žáci se zdravotním postižením ze základní školy praktické se rozdělí přesně na dvě poloviny, tak i tato ZŠ získá celkový krajský normativ v úplně stejné výši, a to pro všech 15 žáků prvního stupně ve výši 461 760 Kč a pro 14 žáků stupně druhého je to částka 692 622 Kč. Částky jsou stanovené naprosto stejně, jak tomu bylo u předchozí ZŠ. Využili jsme tedy data z tabulky č. 28 v příloze C.

- **Podpůrná opatření**

U vymezení výše částky na podpůrná opatření nastává stejná situace jako u zjišťování výše krajských normativů na žáka, protože i nyní u podpůrných opatření nastává zcela totožný případ. Do této ZŠ přejde naprosto stejný počet dětí s úplně identickým zdravotním postižením jako do předchozí základní školy. Výši finančních příspěvků na pořízení podpůrných vybavení proto stanovíme shodně s předešlou základní školou podle tabulky č. 20. Shrňeme-li výši částky na podpůrná opatření vždy pro veškeré žáky v jednotlivých stupních, pak celkově pro žáky zařazené ve třetím stupni PO je to 952 000 Kč, pro ty ve čtvrtém stupni bude výše finančních příspěvků 353 000 Kč a nakonec žáci v pátém stupni PO mohou získat finance na podpůrná opatření v celkové výši 413 800 Kč.

4.5 Vyhodnocení

4.5.1 Obecné vyhodnocení

V předchozích částech jsme zjistili, že v současné době by zrušení základních škol praktických v první řadě vedlo ke zvýšení nákladů. Konkrétně by se jednalo hlavně o náklady na mzdy pedagogických pracovníků, dále stavební úpravy, kdy máme na mysli hlavně výstavbu bezbariérového přístupu a nakonec vybavení pro zdravotně postižené žáky. Na druhou stranu ale musíme dodat, že výnosy základních škol by také nezůstaly nezměněné. Zvýšily by se hlavně výnosy v podobě dotací a příspěvků, dále by školy měly nárok získat finanční prostředky pro každého žáka se zdravotním postižením na podpůrná opatření, pokud by na ně měl nárok. A v neposlední řadě jsou jednotlivým školám přiděleny krajské normativy NIV stanovené podle počtu žáků, zdravotního stavu a stupně základního vzdělání, který žák navštěvuje.

Na základě našich odhadů pro dvě vybrané základní školy by v současnosti zrušení základních škol praktických v mikroregionu Lipensko mělo negativní ekonomický dopad na rozpočet každé z těchto škol. V následující kapitole si ještě konkrétně shrneme, jak jsme došli k tomuto závěru.

4.5.2 Vyhodnocení pro vybrané základní školy v Lipníku nad Bečvou

Obě ZŠ v Lipníku nad Bečvou by se po případném zrušení základních škol praktických musely potýkat s nežádoucími ekonomickými dopady, čímž by byly nové náklady, které by musely v rámci přijetí žáků po inkluzi hradit. V následující tabulce č. 21 můžeme vidět nejpravděpodobnější přibližné odhady rozmezí nákladů vybraných základních škol. Bezbariérový přístup, který již jedna ze základních škol má, je jednou z nejvyšších položek a celková výše nákladů se liší především o tuto částku. Je zjevné, že pokud by do obou škol přešel zcela totožný počet žáků a se stejným zdravotním postižením, pak by náklady na vybavení pro ně byly také shodné. Tyto náklady se na školách odvíjejí dle výše finančních příspěvků na PO, proto N na vybavení odpovídají V za podpůrná opatření. Dalšími nejvyššími položkami jsou náklady na mzdy nových pedagogických zaměstnanců, které se v jednotlivých školách liší pouze v částce za mzdy asistentů pedagogů, a to v řádech sta tisíců. Z analýzy nákladů a výnosů v kapitole 4.2 také víme, že i v minulých letech byly každoroční náklady na mzdy zaměstnanců zařazeny mezi ty nejvyšší, což platí i pro tyto nově vzniklé N na mzdy pedagogických pracovníků. Vyjímaje dvou rozdílů v nákladech na bezbariérový přístup a na mzdy AP jsou veškeré náklady obou škol totožné.

Tab. 21 Odhady nových N jednotlivých základních škol v Lipníku nad Bečvou

Druh nákladu	ZŠ Osecká 315	ZŠ a MŠ Hranická
Bezbariérový přístup	- Kč	2 800 000 Kč
Vybavení pro nové žáky	1 718 800 Kč	1 718 800 Kč
Mzdy speciálních pedagogů	1 594 080 až 3 186 000 Kč	1 594 080 až 3 186 000 Kč
Mzdy asistentů pedagogů	642 000 až 2 391 360 Kč	770 400 až 2 690 280 Kč
Celkové náklady	3 954 880 až 7 296 160 Kč	6 883 280 až 10 395 080 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Přijetí žáků ze základní školy praktické s sebou ale nese i pozitivní ekonomické dopady, a to v podobě nových výnosů. Jejich přibližné srovnání v jednotlivých lipenských základních školách můžeme porovnat v tabulce č. 22. Z této tabulky je zřejmé, že výnosy základních škol se liší pouze v částce za dotace, které by získala ZŠ a MŠ Hranická na výstavbu bezbariérového přístupu. Je možné, že by obě základní školy mohly získat i jiné dotace, ale to bychom zjistili až podle opravdu skutečně nastalé situace. V současné době máme proto uvedeny jen ty V, které jsou nyní pro školy nejpravděpodobnější.

Tab. 22 Nové V jednotlivých základních škol v Lipníku nad Bečvou

Druh výnosu	ZŠ Osecká 315	ZŠ a MŠ Hranická
Krajský normativ na žáka	1 154 382 Kč	1 154 382 Kč
Podpůrná opatření	1 718 800 Kč	1 718 800 Kč
Dotace	- Kč	2 800 000 Kč
Celkové výnosy	2 873 182 Kč	5 673 182 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Po vyčíslení odhadů všech v současné době nejvíce pravděpodobných nákladů a výnosů můžeme zjistit, zda by případné zrušení základních škol praktických mělo na běžné základní školy celkově pozitivní nebo negativní ekonomické dopady. Z následující tabulky č. 23 je patrné, že na základě odhadů pro obě vybrané základní školy by inkluze měla celkově negativní ekonomický dopad, jelikož výsledné částky se pohybují v záporných číslech a pro ZŠ by inkluze byla finanční zátěž.

Tab. 23 Hospodářský výsledek ekonomických dopadů na vybrané základní školy v Lipníku n/B

	ZŠ Osecká 315	ZŠ a MŠ Hranická
Výsledná částka	- 1 081 698 až - 4 422 978 Kč	- 1 210 098 až - 4 721 898 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak jsme již dříve zjistili, pak stálým a evidentně i největším ročním nákladem těchto základních škol jsou právě mzdy nových pedagogických zaměstnanců, díky jimž by obě základní školy evidovaly takto vysokou ztrátu. Tento nevyhnutelný náklad by musela vzít každá ZŠ v potaz, jelikož podle analýzy rozpočtů obou škol víme, že jejich každoroční VH není natolik vysoký, aby plně pokryl N na mzdy nově příchozích pedagogických pracovníků. Řešením by mohlo například být propuštění sou-

časných pedagogů a jejich následné nahrazení pedagogy speciálními nebo zkrácení pracovních úvazků těchto pedagogů. Myslíme si ale, že ani tato opatření by zcela nepokryla veškeré nové náklady. Pokud by tedy opravdu nastala situace zrušení základních škol praktických, pak by muselo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dopředu počítat minimálně s navýšením dotací na mzdy pedagogických zaměstnanců.

5 Závěr

V této bakalářské práci jsme se pokusili o vyhodnocení ekonomických dopadů na rozpočty základních škol v podobě nových nákladů a výnosů po zrušení základních škol praktických v mikroregionu Lipensko, přičemž k dosažení tohoto cíle jsme se zaměřili i na mnoho dalších důležitých mezikroků.

Opomeneme-li identifikaci nejrůznějších pojmů v literární části k lepšímu pochopení celé problematiky, pak důležitým krokem této bakalářské práce bylo začít právě popisem základních informací o veškerých veřejných základních školách v mikroregionu Lipensko a zjištěním důležitých informací o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami, které v současnosti navštěvují základní školu praktickou. Následně ke splnění dalšího dílčího cíle pro nás bylo velmi důležité nastínit si co možná nejpravděpodobnější situaci, která by v současné době mohla po inkluzi nastat. Tímto jsme zjistili, že můžeme předpokládat přesun žáků základní školy praktické zejména do dvou veřejných základních škol v Lipníku nad Bečvou. Toto zjištění nás vedlo k tomu, abychom se zaměřili přímo na tyto dvě základní školy. Následnou analýzu rozpočtů, díky které jsme zjistili finanční stav institucí, jsme pak provedli konkrétně na těchto dvou vybraných základních školách. Díky této analýze jsme se dozvěděli, že základní školy vykazují každoročně zisk. Další část práce se pak věnovala návrhům nových potenciálních nákladů a výnosů škol za předpokladu uskutečnění námi stanovené situace po zrušení základní školy praktické. Je ale samozřejmé, že ve skutečnosti mohou nastat i zcela odlišné podmínky než jsme si v práci uvedli, proto jsme se snažili přiblížit právě takovou situaci, která je v současné době nejvíce pravděpodobná a přímo souvisí s popisovanými školami. Po identifikaci nových možných nákladů a výnosů jsme se dostali k jejich přibližnému vyčíslení na jednotlivých vybraných základních školách. Tímto vyčíslením jsme zjistili, že výsledné částky se na každé základní škole liší v řádech několika sta tisíců korun českých. Každá škola však skončila v minimálně milionové ztrátě. Díky tomuto můžeme usoudit, že s největší pravděpodobností by v současné době byly celkové ekonomické dopady na rozpočty ZŠ negativní a zrušení základních škol praktických by způsobilo zátěž pro jednotlivé základní školy, jelikož každoroční zisky základních škol v posledních letech nejsou natolik vysoké, aby zcela pokryly veškeré nové náklady.

Myslíme si tedy, že minimálně z ekonomického hlediska by rušení základních škol praktických bylo velmi náročné a z pedagogického hlediska dokonce takřka nereálné. Pokud by ale tato situace navzdory negativním ohlasům nejen z řad pedagogů opravdu v budoucnu nastala, pak by musely veškeré orgány tímto pověřené brát v potaz spoustu faktorů, které by případnou inkluzi mohly značně ovlivnit a zkomplikovat. Zrušení základních škol praktických by proto bylo skutečně velmi obtížné, a jelikož jsme zjistili, že by s sebou neslo celkové negativní ekonomické dopady na rozpočty jednotlivých škol, pak vyřešit tuto situaci by znamenalo minimálně léta nejrůznějších návrhů, důkladných propočtů a příprav.

6 Zdroje

Monografie

- EUROPEAN COMMISSION. *Financing schools in Europe: mechanismus, methods and criteria in public funding*. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, c2014. Eurydice report. ISBN 9789292015763.
- FRANCOVÁ, Eva. *Financování školství a školy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. Studijní texty pro distanční studium. ISBN 8024408015.
- HALÁSEK, D. *Veřejná ekonomika*. Ostrava: VŠB, 2007, ISBN 808581916600.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 9788073574970.
- HORKÁ, HANA A JANA KRATOCHVÍLOVÁ. *School education*. Brno: Masaryk University, 2014. ISBN 9788021075979.
- KOUCKÝ, Jan, Aleš BARTUŠEK a Martin ZELENKA. *Účast na vzdělávání, financování škol a uplatnění absolventů*. V Praze: Vydavatelství Pedagogické fakulty, Univerzita Karlova, 2008. ISBN 9788072903702.
- LAZAROVÁ, Bohumíra, Lenka HLOUŠKOVÁ, Kateřina TRNKOVÁ, Milan POL a Josef LUKAS. *Řízení inkluze ve škole*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 9788021080379.
- PAVLÁSEK, Vlastimil. *Financování a rozpočtování škol: distanční studijní text*. 3. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2001. ISBN 8070827866.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 9788073573515.
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 9788073576981.
- PETRŮJ, MICHAL. *Public economics. Issue 1st*. Brno: Mendel University in Brno, 2013. ISBN 9788073758103.
- PILNÝ, Jaroslav. *Ekonomika veřejného sektoru*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 8071947288.
- PILNÝ, Jaroslav. *Ekonomika veřejného sektoru*. Vyd. 2., (upr. a dopl.). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 9788073950217.
- POSPÍŠIL, Richard. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva*. Praha: Professional Publishing, 2013. ISBN 9788074311123.
- STIGLITZ, JOSEPH E. *Economics of the public sector*. 3rd ed. NEW YORK: W. W. Norton & Company, c2000. ISBN 0393966518.
- SVOBODA, Libor. *Kolik nás stojí bezplatné vzdělání?*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1999. ISBN 8021103116.

Elektronické zdroje

- Mapy Google. [online]. Menlo Park, 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps>
- MICHALÍK, Jan, Pavlína BASLEROVÁ, Lenka FELCMANOVÁ a kolektiv. *Katalog podpůrných opatření: Obecná část pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zdravotního nebo sociálního znevýhodnění* [online]. 2015. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015 [cit. 2016-12-12]. ISBN 978 80 244 4675 2. Dostupné z: <http://inkluzi.upol.cz/ebooks/katalog-vseobecny/flipviewerxpress.html>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. MPSV [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. MŠMT ČR [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>
- Rejstřík škol. *Rejstřík škol a školských zařízení* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>
- ZŠ a MŠ Hranická. *Základní škola a Mateřská škola Hranická* [online]. Lipník nad Bečvou, 2016c [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.skolahranicka.cz/>
- ZŠ a MŠ Jezernice. *Základní škola a Mateřská škola Jezernice* [online]. Jezernice, 2016a [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.skolajezernice.cz/>
- ZŠ a MŠ Osek nad Bečvou. *Základní škola a Mateřská škola Osek nad Bečvou* [online]. Osek nad Bečvou, 2016a [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.skolaosek.cz/>
- ZŠ a MŠ Týn nad Bečvou. *ZŠ a MŠ Týn nad Bečvou* [online]. Týn nad Bečvou, 2016a [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.skolatyn.cz/>
- ZŠ Dolní Újezd. *ZŠ Dolní Újezd* [online]. Dolní Újezd, 2016a [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://zsdolniujezd.webnode.cz/>
- ZŠ Osecká 315, Lipník nad Bečvou. *Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou* [online]. Lipník nad Bečvou, 2016c [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.zsosecka.cz/>

Právní legislativa

- Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě.
- Nařízení vlády č. 273/2016 Sb., změna nařízení o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách.
- Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.
- Usnesení č. 2/1993 Sb., představenstva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon).

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Ostatní zdroje

KRAJSKÝ ÚŘAD OLMOUCKÉHO KRAJE, *data poskytnuta Odborem školství, mládeže a tělovýchovy*. [e-mailová komunikace]. 2016

MĚSTO LIPNÍK NAD BEČVOU, *informace poskytnuta Odborem školství a kultury* [e-mailová komunikace]. 2016

STŘEDNÍ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ ŠKOLA LIPNÍK NAD BEČVOU, OSECKÁ 301 [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Lipník nad Bečvou, 2016

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA JEZERNICE [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Jezernice, 2016b

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA OSEK NAD BEČVOU [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Osek nad Bečvou, 2016b

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HRANICKÁ, LIPNÍK NAD BEČVOU [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Lipník nad Bečvou, 2016a

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HRANICKÁ, LIPNÍK NAD BEČVOU, *rozpočty a data*. [e-mailová komunikace]. 2016b

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TÝN NAD BEČVOU [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Týn nad Bečvou, 2016b

ZÁKLADNÍ ŠKOLA DOLNÍ ÚJEZD [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Dolní Újezd, 2016b

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OSECKÁ 315, LIPNÍK NAD BEČVOU [ústní sdělení a e-mailová komunikace]. Lipník nad Bečvou, 2016a

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OSECKÁ 315, LIPNÍK NAD BEČVOU, *rozpočty a data*. [e-mailová komunikace]. 2016b

7 Seznam použitých zkratk

AP	Asistent pedagoga
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DPN	Dočasná pracovní neschopnost
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GJ	Gigajoule
HČ	Hlavní činnost
IT	Informační technologie
LVK	Lyžařský výcvikový kurz
MěÚ	Městský úřad
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
N	Náklady
n/B	nad Bečvou
NIV	Neinvestiční výdaje
OPVK	Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost
PE	Pomocná evidence
PO	Podpůrné opatření
RgŠ	Regionální školství
SP	Sociální pojištění
SR	Státní rozpočet
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ŠVP	Školní vzdělávací program
ÚSC	Územní samosprávný celek
V	Výnosy
VH	Výsledek hospodaření
ZP	Zdravotní pojištění
ZŠ	Základní škola

8 Seznam obrázků

Obr. 1	Schéma vzdělávacího systému v České republice	16
Obr. 2	Schéma finančních toků	21
Obr. 3	Mapa umístění ZŠ v Lipníku nad Bečvou	26

9 Seznam tabulek

Tab. 1	Republikové normativy pro rok 2016	22
Tab. 2	Počty žáků základní školy praktické a jejich bydlišť v letech 2012 – 2017	25
Tab. 3	Počty žáků Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B v letech 2012 – 2017	28
Tab. 4	Počty žáků Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku n/B v letech 2012 - 2017	29
Tab. 5	Počty žáků Základní školy Týn nad Bečvou v letech 2012 – 2017	29
Tab. 6	Počet žáků Základní školy Dolní Újezd v letech 2012 – 2017	30
Tab. 7	Počet žáků Základní školy Osek nad Bečvou v letech 2012 - 2017	31
Tab. 8	Počet žáků Základní školy Jezernice v letech 2012 - 2017	31
Tab. 9	Výsledek hospodaření Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou	32
Tab. 10	Náklady Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou	33
Tab. 11	Výnosy Základní školy Osecké 315 v Lipníku nad Bečvou	34
Tab. 12	Výsledek hospodaření Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou	35
Tab. 13	Náklady Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou	36
Tab. 14	Výnosy Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku nad Bečvou	36
Tab. 15	Platové třídy podle kvalifikačních předpokladů	39
Tab. 16	Stupnice platových tarifů podle platových stupňů pro platovou třídu 11. a 12. v Kč	40
Tab. 17	Stupnice platových tarifů podle platových stupňů pro platové třídy 4. - 9. v Kč	40

Tab. 18	Krajské normativy NIV pro Olomoucký kraj v roce 2016	41
Tab. 19	Rozdělení žáků podle stupňů PO a zdravotního postižení	42
Tab. 20	Výše normované finanční náročnosti na PO podle stupně a zdravotního postižení	43
Tab. 21	Odhady nových N jednotlivých základních škol v Lipníku nad Bečvou	49
Tab. 22	Nové V jednotlivých základních škol v Lipníku nad Bečvou	49
Tab. 23	Hospodářský výsledek ekonomických dopadů na vybrané základní školy v Lipníku n/B	49
Tab. 24	Podrobné náklady Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B	60
Tab. 25	Podrobné výnosy Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B	62
Tab. 26	Podrobné náklady Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku n/B	63
Tab. 27	Podrobné výnosy Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku n/B	65
Tab. 28	Krajský normativ NIV v Olomouckém kraji pro 1. a 2. stupeň ZŠ – zdravotně postižení	66

Přílohy

A Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou – náklady a výnosy podrobně

Tab. 24 Podrobné náklady Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B

N á k l a d y v K č					
č. účtu	název účtu	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
501 001	Potraviny	423 663	477 164	600 180	632 943
501 010	Spotř. materiálu HČ	19 630	24 968	30 358	32 014
501 300	Provaření - ŠJ	859	- 2 175	5 025	6 120
501 310	Potraviny	2 629 520	2 641 355	2 602 854	2 544 488
501 330	Kancelářské potřeby	23 829	59 988	20 262	38 833
501 340	Školní potřeby	39 658	41 790	19 987	24 147
501 350	Učebnice	191 858	231 456	254 973	211 196
501 370	PE - učební pomůcky	65 832	19 348	12 800	21 550
501 380	Materiál výuka	1 819	20 088	15 269	29 690
501 390	Knihy – škol. knihovna	8 327	7 199	16 324	4 805
501 400	PE	90 995	100 363	137 456	151 156
501 420	Časopisy, noviny	26 204	24 563	26 703	30 192
501 430	Tiskopisy	5 998	7 216	3 807	4 580
501 440	Lékárnička	8 444	4 137	5 699	10 191
501 450	Čisticí prostředky	41 060	56 304	61 011	58 183
501 460	Pracovní oděvy	-	-	4 754	-
501 470	Materiál jídelna	27 291	17 545	11 531	30 686
501 480	Spotřební materiál	131 279	184 330	124 840	260 330
501 490	Metodiky	-	321	1 415	298
501 500	Materiál na údržbu	10 547	47 386	37 682	83 659
501 510	Pohonné hmoty	22 056	18 930	17 021	14 318
501 600	Materiál	- 19 630	- 24 134	- 30 358	- 32 014
501	Spotř.materiálu celk.	3 749 239	3 958 141	3 979 591	4 157 363
502 010	Energie HČ	39 260	48 268	60 716	64 028
502 310	Plyn	808 886	750 932	894 346	540 671
502 320	Elektrina	482 265	444 662	785 940	604 463
502 330	Vodné, stočné	146 801	173 341	183 833 Kč	179 854
502 600	Energie HČ	- 39 260	- 48 268	- 60 716	- 64 028
502	Spotř. energií celk.	1 437 952	1 368 935	1 864 119	1 324 988
504	Prodané zboží celk.	21 614	36 721	41 514	42 898
511	Opravy, údržba	153 073	263 039	1 549 866	418 114
512 310	Cestovné	16 517	30 379	74 129	187 744
513 300	Reprezentace	453	331	322	2 488
518 010	Telefon	20 962	21 469	26 539	28 014
518 040	Revize	6 546	5 657	8 068	10 454

518 310	Telefon	50 408	35 986	27 487	29 053
518 320	Bankovní poplatky	32 389	31 581	33 789	60 631
518 330	Software, servis	106 554	63 182	183 165	70 375
518 336	Výlety, divadlo, dopr.	39 932	32 372	5 322	5 000
518 340	BOZP	26 325	26 136	26 136	26 136
518 360	Ostatní služby	122 153	133 704	99 866	107 024
518 370	Poštovné	10 647	7 445	7 509	8 271
518 380	Plavecký kurs	35 857	49 017	50 396	62 698
518 390	Nájemné	28 460	55 024	42 220	41 900
518 400	Revize	92 173	61 459	32 033	69 411
518 410	Servis kopírky	38 363	7 062	19 010	9 566
518 420	Internet	-	-	-	28 510
518 430	Svoz odpadů	66 273	58 919	63 637	42 487
518 450	Školení	20 088	16 500	10 397	11 780
518 460	Kurzy	15 135	21 539	4 574	7 266
518 470	Školní informač. kanál	19 200	19 356	17 743	-
518 600	Služby	-	-	-	- 16 008
518	Ostatní služby celk.	731 464	646 407	657 891	602 568
521 01	Mzdové náklady	11 171 355	10 958 246	10 909 427	11 381 770
524 01	SP a ZP	3 751 000	3 672 166	3 664 609	3 797 849
527 01	Zákonné soc. náklady	123 254	129 149	108 374	132 483
538	Neuplatněná DPH	390 287	448 577	413 741	379 489
542	Jiné pokuty a penále	6 059	-	-	-
549 10	HČ	10 807	13 156	16 257	22 900
549 310	Pojištění plateb. karet	-	-	-	348
549 320	Pojištění majetku	27 397	25 935	25 935	30 448
549 330	Povinné ručení	15 150	14 897	14 802	14 888
549 340	Pojistné spoluúčast	5 000	7 500	4 500	6 000
549 360	Pojistné zaměstnanci	45 700	44 286	44 204	40 051
549 390	Ostatní náklady	7 204	23 977	38 246	26 309
549 600	Ostatní náklady	- 10 386	- 12 068	- 15 181	- 16 008
549	Jiné ostatní N celkem	100 872	117 683	128 763	124 936
551	Odpisy celkem	810 070	777 624	808 789	819 720
556	Tvorba a zúct.opr.pol.	- 2 090	-	-	-
557	N z vyřaz. pohledávek	-	-	1 018	-
558	N z drobného DHM	348 056	223 703	111 378	464 636
562	Úroky	-	-	-	3
563	Kurzové ztráty	-	568	728	736
591	Daň z příjmů	-	-	20	-

Zdroj: Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b)

Tab. 25 Podrobné výnosy Základní školy Osecké 315 v Lipníku n/B

Výnosy v Kč					
č. účtu	název účtu	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
602 010	Stravné	878 116	1 031 087	1 297 146	1 384 175
602 04	Nájemné	37 065	45 341	47 657	64 622
602 300	Věcná rezie	408 818	409 422	422 452	424 508
602 310	Stravné	2 802 916	2 813 604	2 788 634	2 694 685
602 340	Popl. družina, kroužky	211 770	185 370	179 730	187 850
602 350	Přeprava obědů	57 933	59 239	55 849	56 631
602 ..	ostatní	198 738	215 865	-	205 445
602	Tržby z prodeje služ. celk.	4 595 356	4 759 928	5 001 703	5 017 916
604 010	Prodejna	33 897	31 687	27 121	37 209
604 300	Stravovací karty	12 005	13 587	11 884	10 913
604	Tržby za prod. zboží celk.	45 902	45 273	39 005	48 122
644	Výnosy z prodeje materiálu	144 571	149 004	157 130	166 271
648	Čerpání fondů	600	118 120	126 422	64 500
649	Ostatní výnosy z činnosti	68 836 Kč	34 369	32 830	34 185
662	Úroky celkem	489	219	108	18
663	Kurzové zisky	-	16	-	-
672	Příspěvky a dotace	18 041 427	17 743 657	19 252 451	18 806 770

Zdroj: Základní škola Osecká 315, Lipník nad Bečvou (2016b)

B Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou – náklady a výnosy podrobně

Tab. 26 Podrobné náklady Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku n/B

N á k l a d y v K č					
č. účtu	název účtu	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
501 310	Školní potřeby 1. tř.	4 801	5 400	4 800	25 473
501 320	Učebnice	27 988	92 150	140 659	60 132
501 330	Časopisy, knihy, metodiky	20 797	27 623	23 695	27 182
501 340	Učební pomůcky spotř. povahy	-	-	12 189	48 335
501 350	Kanc. a čist. potř., tisk., ...	217 633	176 548	194 661	175 653
501 360	Potraviny	1 740 530	1 737 245	1 736 643	1 804 244
501 370	DHM 501-3000 Kč, odp. 028	10 952	146 711	158 782	279 443
501 390	DHM spotř. povahy 500 Kč	15 048	29 694	20 771	14 963
501 400	Mat. pro MŠ, ŠD, záj. kroužky	47 410	41 838	34 302	33 511
501 410	Sešity, pitný režim, vstupné	130 985	158 925	159 187	166 704
501 420	Knihy ze sponz. daru	22 810	29 597	28 981	28 707
501 440	Granty	7 052	12 849	11 485	12 350
501 460	UZ 00112 EVVO Den země	1 024	1 225	4 053	-
501 542	Grant Country	984	-	6 600	-
501 530	UZ 33 123 OPVK EU	1 200	47 375	-	-
501	Spotřeba materiálu	2 249 214	2 521 404	2 536 809	2 676 696
502 310	Elektřina	461 836	445 439	383 454	370 029
502 320	Plyn v m3	17 974	14 945	15 059	15 813
502 330	Vodné, stočné, srážková voda	166 080	177 980	180 884	188 662
502 340	Otop, teplá voda v GJ	1 047 920	1 094 470	790 103	874 283
502 350	Benzín, olej do sekaček	5 219	4 090	5 177	4 217
502 440	Energie granty	-	-	1 512	1 512
502	Spotřeba energie	1 699 029	1 736 924	1 376 188	1 454 516
511 300	Materiál k vl. údržbě	22 674	21 578	36 621	6 409
511 310	Materiál a práce firem	180 148	480 225	2 154 098	1 319 331
511	Opravy, údržba	202 822	501 803	2 190 719	1 325 740
512 300	Semináře	1 461	1 607	2 135	764
512 310	LVK	6 600	10 526	10 576	12 371
512 320	ŠVP	-	-	-	644
512 330	Výlety, exkurze	4 442	9 660	10 059	7 739
512 340	Soutěže, turnaje	8 643	2 279	2 088	3 647
512 440	DVPP	713	1 110	1 910	1 112
512 460	Kraj – UZ 00112 EVVO	394	-	-	-
512 530	UZ 33 123 OPVK EU	1 356	-	-	-

512 540	Moderní učitel	-	-	177	422
512	Cestovné	23 609	25 182	26 945	26 699
518 300	Školné na seminářích	18 446	6 690	8 690	11 877
518 310	Plavecký kurz	20 800	22 175	23 800	26 275
518 320	100% odpis účtu 901	-	-	-	12 500
518 340	Poštovné, tel., příhrádečné	39 913	15 980	16 953	18 035
518 350	Skládka, sklenář, klíče, ...	136 874	136 132	133 175	151 316
518 360	Údrž. Poč. sítě, inter., mzdy, ...	213 144	231 414	263 500	230 605
518 370	Bankovní poplatky	20 815	20 060	20 937	21 860
518 410	Služby - akce, grant S-12	234 624	191 441	190 576	213 451
518 420	Služby ze sběru papíru	-	-	-	3 005
518 440	DVPP	8 494	8 132	7 578	5 500
518 450	Granty	-	-	-	10 591
518 460	Kraj - UZ 00112 EVVO	4 619	17 585	6 908	31 396
518 470	Grant S-12	-	-	-	21 649
518 530	UZ 33 123 OPVK EU	18 446	8 674	-	-
518 540	Moderní učitel	-	-	174	-
518 542	Grant K-05 Country víkend	22 456	-	-	-
518	Ostatní služby	728 465	658 283	672 290	758 059
521 300	Náhrady platu za DPN	5 976	18 808	27 780	27 175
521 310	Platy ze SR	7 923 538	8 125 583	8 237 910	8 290 548
521 320	Dohody ze SR	56 000	15 000	7 000	7 000
521 321	SR UZ 33 051 odměny	-	-	9 233	-
521 322	SR UZ 33 052 tarify	-	-	49 393	248 699
521 323	SR UZ 33 061 zvýšení	-	-	-	42 243
521 330	Platy UZ 33 123 OPVK EU	85 998	43 029	-	-
521 331	Dohody UZ 33 123 OPVK EU	48 400	10 000	-	-
521 390	Plat asistent MŠ	60 192	-	-	-
521 410	Platy z fondu odměn	11 081	17 024	10 821	-
521 440	Grant Counry	3 080	2 200	2 200	2 400
521 520	Dohody s OZ	87 896	112 795	109 195	81 390
521 530	Moderní učitel odměny	-	-	-	10 520
521 540	Moderní učitel	-	-	18 000	31 500
521	Mzdové náklady	8 282 161	8 344 439	8 471 532	8 699 455
524	Zákonné soc. poj.	2 751 175	2 786 984	2 835 754	2 917 749
525	Jiné sociální poj.	34 056	33 475	34 372	35 927
527	Zákonné soc. náklady	80 813	82 050	83 357	86 087
528	Jiné sociální náklady	7 216	10 461	17 678	16 337
549 310	Zák. poj. odpov.	3 771	714	5 750	3 171
549 320	Pojištění inventáře, žáků	32 061	32 069	28 923	28 833
549 330	Pronájem bazénu	18 000	14 147	15 695	16 856
549 340	Revize	84 746	39 518	65 532	77 902
549 350	Projektová dokumentace	33 000	30 500	37 000	12 000

549	Ostatní náklady z činnosti	171 578	116 948	152 900	138 762
551	Odpisy DM	379 697	362 378	355 374	369 963
558	Náklady z DHM	584 506	339 973	529 374	421240

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b)

Tab. 27 Podrobné výnosy Základní školy a Mateřské školy Hranické v Lipníku n/B

Výnosy v Kč					
č. účtu	název účtu	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
602 280	Stravné cizí strávníci	871 194	775 530	545 580	507 758
602 300	Stravné žáci, zaměstnanci	1 396 221	1 431 394	1 524 066	1 610 025
602	Výnosy z prodeje služeb	2 267 415	2 206 924	2 069 646	2 117 783
603	Výnosy z pronájmu	114 040	82 640	91 625	88 590
609 300	Družinkovné	117 900	127 020	125 160	125 370
609 310	Školovné	58 980	80 880	90 260	92 928
609 360	Výpěstky ze šk. pozemku	776	-	-	-
609	Jiné výnosy z vl. výkonů	177 656	207 900	215 420	218 298
648	Čerpání fondů	14 960	147 159	88 039	93 483
649 310	Zájmové kroužky	110 450	146 275	119 755	84 740
649 320	Soukr. tel., kopírka, sběr, ...	117 941	128 605	142 673	150 757
649 330	Prodej sešitů, pitný rež., ...	366 330	342 567	346 758	381 301
649 340	Žákovský sběr papíru	30 820	26 876	33 947	41 136
649 390	Nevrácené čipy ŠJ	1 265	1 725	4 025	2070
649 470	S-12 Adaptační pobyt	-	-	-	15 649
649 480	UZ 00 112 EVVO	-	-	-	20 330
649 490	Účastníci Country víkendu	-	-	-	7 645
649	Ostatní výnosy z činnosti	626 806	646 048	647 158	703 628
662	Ost. fin. výnosy - úroky	408	150	1	-
672	Výnosy z transferů	14 040 394	14 267 446	16 240 372	15 846 341

Zdroj: Základní škola a Mateřská škola Hranická, Lipník nad Bečvou (2016b)

C Krajský normativ NIV v Olomouckém kraji pro 1. a 2. stupni ZŠ – zdravotně postižení

Tab. 28 Krajský normativ NIV v Olomouckém kraji pro 1. a 2. stupeň ZŠ – zdravotně postižení

Počet žáků	NIV celkem na 1. stupni	NIV celkem na 2. stupni
1	30 784 Kč	49 473 Kč
2	30 784 Kč	49 473 Kč
3	30 784 Kč	49 473 Kč
4	30 784 Kč	49 473 Kč
5	30 784 Kč	49 473 Kč
6	30 784 Kč	49 473 Kč
7	30 784 Kč	49 473 Kč
8	30 784 Kč	49 473 Kč
9	30 784 Kč	49 473 Kč
10	30 784 Kč	49 473 Kč
11	30 784 Kč	49 473 Kč
12	30 784 Kč	49 473 Kč
13	30 784 Kč	49 473 Kč
14	30 784 Kč	49 473 Kč
15	30 784 Kč	49 473 Kč
16	30 784 Kč	49 473 Kč
17	30 784 Kč	49 473 Kč
18	30 784 Kč	49 473 Kč
19	30 784 Kč	49 473 Kč
20	30 784 Kč	49 473 Kč
21	30 784 Kč	49 473 Kč
22	30 784 Kč	49 473 Kč
23	30 784 Kč	49 473 Kč
24	30 784 Kč	49 473 Kč
25	30 784 Kč	49 473 Kč
26	30 784 Kč	49 473 Kč
27	30 784 Kč	49 473 Kč
28	30 784 Kč	49 473 Kč
29	30 784 Kč	49 473 Kč
30	30 784 Kč	49 473 Kč
31	30 784 Kč	49 473 Kč
32	30 784 Kč	49 473 Kč
33	30 784 Kč	49 473 Kč
34	30 784 Kč	49 473 Kč
35	30 784 Kč	49 473 Kč
36	30 784 Kč	49 473 Kč
37	30 784 Kč	49 473 Kč

38	30 784 Kč	49 473 Kč
39	30 784 Kč	49 473 Kč
40	30 784 Kč	49 473 Kč
41	30 784 Kč	49 473 Kč
42	30 784 Kč	49 473 Kč
43	30 784 Kč	49 473 Kč
44	30 784 Kč	49 473 Kč
45	30 784 Kč	49 473 Kč
46	30 784 Kč	49 473 Kč
47	30 784 Kč	49 473 Kč
48	30 784 Kč	49 473 Kč
49	30 784 Kč	49 473 Kč
50	30 784 Kč	49 473 Kč
51	30 784 Kč	49 473 Kč
52	30 784 Kč	49 473 Kč
53	30 784 Kč	49 473 Kč
54	30 784 Kč	49 473 Kč
55	30 784 Kč	49 473 Kč
56	30 784 Kč	49 473 Kč
57	30 784 Kč	49 473 Kč
58	30 784 Kč	49 473 Kč
59	30 784 Kč	49 473 Kč
60	30 784 Kč	49 473 Kč
61	30 784 Kč	49 473 Kč
62	30 784 Kč	49 473 Kč
63	30 784 Kč	49 473 Kč
64	30 784 Kč	49 473 Kč
65	30 784 Kč	49 473 Kč
66	30 784 Kč	49 473 Kč
67	30 784 Kč	49 473 Kč
68	30 784 Kč	49 473 Kč
69	30 784 Kč	48 887 Kč
70	30 784 Kč	48 361 Kč
71	30 784 Kč	47 801 Kč
72	30 784 Kč	47 300 Kč
73	30 784 Kč	46 808 Kč
74	30 784 Kč	46 327 Kč
75	30 784 Kč	45 899 Kč
76	30 784 Kč	45 437 Kč
77	30 784 Kč	45 025 Kč
78	30 784 Kč	44 620 Kč
79	30 784 Kč	44 223 Kč
80	30 784 Kč	43 872 Kč
81	30 784 Kč	43 526 Kč
82	30 784 Kč	43 149 Kč
83	30 784 Kč	42 851 Kč
84	30 784 Kč	42 559 Kč

85	30 765 Kč	42 378 Kč
86	30 525 Kč	42 198 Kč
87	30 270 Kč	42 021 Kč
88	30 037 Kč	41 809 Kč
89	29 808 Kč	41 635 Kč
90	29 583 Kč	41 461 Kč
91	29 362 Kč	41 290 Kč
92	29 143 Kč	41 120 Kč
93	28 945 Kč	40 918 Kč
94	28 749 Kč	40 751 Kč
95	28 556 Kč	40 584 Kč
96	28 381 Kč	40 420 Kč
97	28 209 Kč	40 258 Kč
98	28 039 Kč	40 064 Kč
99	27 870 Kč	39 904 Kč
100	27 705 Kč	39 746 Kč

Zdroj: Krajský úřad Olomouckého kraje, 2016